

E-bok 015

MOMS- IKKE MOMS? 2013

Otto Risanger

Otto Risanger

[Gå til innhold](#)

MOMS -
IKKE
MOMS?

RISANGER E-BOK 015 - **DrivBedre-pakken Skatt&Økonomi**

Utgitt av Risanger

Epost: otto@risanger.no

Internett: www.risanger.no

© Otto Risanger 2004-13

ISBN 978-82-7573-207-9

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Risangers ebøker i DrivBedre-pakken Skatt&Økonomi skal på kort tid gi deg innblikk i og oversikt over temaer der du ønsker bedre innsikt. Du skal lære hvordan tingene virker og henger sammen, uten å gå veien innom alle forbehold, alle detaljer og alle faguttrykk.

Kunder om DrivBedre-pakken (40 ebøker i oppdateringsabonnement):

"Utrolig mye nyttig informasjon. Veldig verdifull tjeneste" – "Har spart meg for titusener av kroner" – "Hadde aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv" – "Sparte meg for mye penger" – "En god investering!" – "Prisen tatt i betraktning var det ingen tvil om å kjøpe hele pakken" Les mer på www.adekvat.no/drivbedre-pakken

INNHold

[HURTIGBEREGNING AV MOMS](#)

[2010: NY MVA-LOV OG FORSKRIFT](#)

[MOMS - EN ENKEL INNFORING](#)

[NÅR MÅ JEG MOMSREGISTRERE MEG?](#)

[REGISTRERING NÅR JEG OVERTAR EN MVA-REGISTRERT VIRKSOMHET](#)

[AVGIFTSPLIKTIG OMSETNING](#)

[AVGIFTSFRI OMSETNING \(FRITAK FOR AVGIFTSPLIKT\)](#)

[HELT UTENFOR MOMSOMRÅDET \(UNNTAK FRA AVGIFTSPLIKT\)](#)

[KUNST, KULTUR, UNDERHOLDNING - AVGIFTSFRITT](#)

[KUNST, KULTUR, UNDERHOLDNING - AVGIFTSPLIKTIG](#)

[IDRETT - AVGIFT OG UNNTAK](#)

[REKLAME, MARKEDSFØRING](#)

[FORSKNING, UNDERVISNING](#)

[UTLANDET: INNFORSEL OG UTFØRSEL](#)

[MOMS OG REGNSKAPSREGLER](#)

[REGNSKAP NÅR DU SELGER MED MOMS](#)

[REGNSKAP NÅR DU KJØPER MED MOMS](#)

[SLIK BETALER DU MOMSEN](#)

[ÉN ELLER SEKS ÅRLIGE TERMINER?](#)

[SLIK KAN DU KLAGE PÅ VEDTAK OM MVA](#)

HURTIGBEREGNING AV MOMS

[Gå til innhold](#)

MOMSBEREGNING 25 PROSENT

- Hvor mye blir momsen som skal plusses på et beløp? Multipliser med 0,25 og du har svaret.
- Hvor mye blir totalbeløpet, inkl moms? Multipliser med 1,25 og du har svaret.
- Hva utgjør momsen av et bruttobeløp? Del med 5 og du har svaret.

MOMSBEREGNING 15 PROSENT (FRA 2012)

- Hvor mye blir momsen som skal plusses på et beløp? Multipliser med 0,15 og du har svaret.
- Hvor mye blir totalbeløpet, inkl moms? Multipliser med 1,15 og du har svaret.
- Hva utgjør momsen av et bruttobeløp? Del med 7,67 og du har svaret.

MOMSBEREGNING 8 PROSENT

- Hvor mye blir momsen som skal plusses på et beløp? Multipliser med 0,08 og du har svaret.
- Hvor mye blir totalbeløpet, inkl moms? Multipliser med 1,08 og du har svaret.
- Hva utgjør momsen av et bruttobeløp? Del med 13,5 og du har svaret.

(Kilde: E-bok 027 MVA-TABELLER)

[Gå til innhold](#)

2010: NY MVA-LOV OG FORSKRIFT

[Gå til innhold](#)

Ny lov om merverdiavgift trådte i kraft fra 1. januar 2010. Den gamle mva-loven hadde da virket i 40 år - siden 1969.

Den nye loven er i all hovedsak en teknisk revisjon av merverdiavgiftslovgivningen.

Lovens språk og struktur er omarbeidet og modernisert, men innholdet i merverdiavgiftsreglene er ikke særlig endret og de fleste tidligere fortolkninger og avklaringer vil beholde sin verdi.

MER BRUKERVENNLIG

Hovedformålet er å gjøre momsreglene mer brukervennlige. Dette gjelder både for næringsdrivende og avgiftsmyndighetene.

Målet er at loven skal bli enklere å finne fram i og lettere å forstå.

Finansdepartementet håper på at en modernisert merverdiavgiftslov også vil bidra til å at det blir enklere å bruke momsreglene riktig i forkant i stedet for i etterkant.

OGSÅ NY FORSKRIFT

Også en ny samleforskrift til merverdiavgiftsloven er utarbeidet. Før var det over 100 ulike forskrifter til merverdiavgiftsloven. Nå er det kun én felles forskrift.

Både lov og forskrift finnes på www.lovdatab.no.

[Gå til innhold](#)

MOMS - EN ENKEL INNFORING

[Gå til innhold](#)

Merverdiavgift - populært kalt moms - er en avgift på forbruk av varer og tjenester.

Til sjuende og sist er det den endelige bruker av varen eller tjenesten som må betale momsen. Produsenter og salgsledd får tilbake den momsen de har lagt ut i alle ledd - så lenge det er i forbindelse med momspliktige varer eller tjenester.

Avgift beregnes også på innførsel fra utlandet, samt på uttak fra virksomheten.

SATSER

Satsene for merverdiavgift i 2012:

- Normalt 25 prosent av fakturabeløpet/salgsvederlaget - altså før avgiften er regnet inn.
- 15 prosent for næringsmidler - dvs enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker, unntatt legemidler, vann fra vannverk, tobakkvarer og alkoholholdige drikkevarer. (14 prosent i 2011).
- 8 prosent på NRK-lisens, tjenester som gjelder persontransport, transport av kjøretøy på ferje eller annet fartøy på innenlands veisamband, kinovirksomhet, romutleie i hotellvirksomhet og lignende virksomhet og utleie av fast eiendom til camping, og på billetter mv til kulturinstitusjoner og større idrettslag.

MOMSPLIKT

Alle varer og tjenester er momspliktige, hvis de ikke er unntatt ved lov eller forskrift.

En momspliktig omsetning på 50.000 kroner innenfor en løpende 12 måneders periode - altså ikke nødvendigvis innenfor et kalenderår - medfører plikt til å registrere seg i Merverdiavgiftsmanntallet.

Når du driver firma er det avgjørende å vite om omsetningen er momspliktig, dvs om du skal plusse moms (merverdiavgift) på varene eller tjenestene du selger. Dette kan som regel en god regnskapsfører eller revisor gi klart svar på.

GRENSESPØRSMÅL

Men det er mange grensespørsmål her. Er det den minste tvil, lønner det seg å ta en telefon til rette instans - som er skatteetaten – tlf 800 800 00. Be om å få snakke med en jurist som behandler spørsmål om momsplikt.

Er det fremdeles litt tvil eller uklarhet tilbake, er det en mulighet å sende en mail med anmodning om en vurdering.

Da vil du etter hvert få svar på den mailen.

Samtidig har du dokumentasjon på at du har tatt opp saken.

HELT UTENFOR MOMS

Svært enkelt sagt er følgende tjenester helt utenfor moms-området:

- helsetjenester,
- bank- og forsikringstjenester,
- undervisning,
- opphavspersonens egen utnyttelse av opphavsrett til egne litterære og kunstneriske verk,
- utøvende kunstners forestillinger (skuespillere, musikere)

MERK! De som driver innenfor disse virksomhetene slipper å innkreve moms ved eget salg. Men de får heller ikke direkte fradrag for egen moms. (Se nedenfor for mer om dette.)

NULL PROSENT MOMS

Spesielle regler gir null prosent moms på bøker, aviser og en del tidsskrifter i siste omsetningsledd - altså normalt til forbruker - mens derimot alle elektroniske produkter (på CD, DVD eller nett) er momspliktige.

MOMSPLIKT

Det er momsplikt på

- rådgivning og konsulentvirksomhet,
- eiendomsmegling,
- advokattjenester, revisor- og regnskapstjenester,
- posttjenester, forskning

I tillegg er det momsplikt på alle varer og tjenester som ikke klart er unntatt. El-biler er unntatt fra moms, for å nevne ett eksempel.

FÅR TILBAKE MOMSUTLEGGENE

Er du næringsdrivende og registrert i Merverdiavgiftsmanntallet - også kalt momsregisteret - får du tilbake den momsen du legger ut på innkjøp av varer og tjenester som har sammenheng med ditt eget salg av momspliktige varer eller tjenester.

Er du ikke registrert - fordi du ikke omsetter momspliktige varer eller tjenester - får du ikke momsutleggene tilbake i et momsoppgjør.

Men i regnskapet går momsbeløpene til fradrag.

EKSEMPEL: Varen/tjenesten koster 10.000 kroner før avgift. 2500 kroner plusses på. Kjøperen betaler totalt 12.500 kroner. Senere sender selgeren de 2500 mva-kronene inn til det offentlige (via sitt merverdiavgiftsoppgjør for terminen). En kjøper som er mva-registrert, får tilsvarende tilbakebetalt 2500 kroner fra det offentlige (via sitt merverdiavgiftsoppgjør for terminen).

MOMS UT OG MOMS INN

Moms ut og moms inn: Hvordan virker det?

Svært forenklet: Vi sier at du bare har momspliktig omsetning. Du beregner dermed moms på dine fakturaer.

Den momsen - utgående avgift - skal du hver termin (normalt enten annenhver måned eller hvert kalenderår) sende videre til det offentlige.

Men først skal du trekke fra den momsen du selv har betalt - inngående avgift - på innkjøp av varer og tjenester til bruk i din virksomhet. Dette momsoppgjøret føres på et eget skjema (omsetningsoppgave).

EKSEMPEL: Du har sendt ut fakturaer med tilsammen 100.000 kroner i moms for varer/tjenester levert i perioden. Men du har i samme periode kjøpt inn til din avgiftspliktige virksomhet saker og ting som det er moms på. Har du lagt ut 100.000 kroner i moms, skal du følgelig sende (100.000 - 100.000) null kroner til det offentlige. Utgjør den momsen du har lagt ut 40.000 kroner, skal du sende inn (100.000 - 60.000) 40.000 kroner til det offentlige. Utgjør den momsen du har lagt ut 400.000 kroner, skal du ha tilbake (100.000 - 400.000) 300.000 kroner fra det offentlige.

[Gå til innhold](#)

NÅR MÅ JEG MOMSREGISTRERE MEG?

[Gå til innhold](#)

VILKÅR FOR REGISTRERING

Det må foreligge fire forutsetninger for at en virksomhet skal moms-registreres:

- det må foreligge en omsetning
- omsetningen må skje i næring
- det som omsettes må være en avgiftspliktig vare eller tjeneste
- omsetningen må overstige et bestemt beløp

REGISTRERING NÅR?

Alle næringsdrivende med omsetning av avgiftspliktige varer og tjenester har plikt til å registrere seg i Merverdiavgiftsmannstallet når den avgiftspliktige omsetningen har oversteget 50.000 kroner i løpet av en 12 måneders periode. Her er det naturligvis snakk om omsetning uten moms.

Ideelle organisasjoner har en grense på 140.000 kroner i momspliktig omsetning før de blir momspliktige.

MERK! Legg merke til at det er snakk om en periode på 12 løpende måneder, altså ikke innenfor et kalenderår.

NÅR FAKTURAENE PASSERER 50.000 KRONER

Når den fakturaen du skal til å skrive ut, innebærer at du passerer 50.000 kroner i momspliktig omsetning (innenfor en løpende 12 måneders periode), må du ta kontakt.

Fra samme øyeblikk inntreer nemlig avgiftsplikten.

- Hele den fakturaen der du passerer 50.000 kroner, påplusses moms. (Blir det spørsmål om dette fra den som mottar fakturaen, opplyser du om at virksomheten din er "under momsregistrering", og at du har fått beskjed om å gjøre det slik.)
- Levér/send inn nødvendige skjemaer (se nedenfor) til Brønnøysund eller skattekontoret.
- Legg ved kopi av fakturaene som dokumenterer de 50.000 kroner i mva-pliktig omsetning.

ÉN FAKTURA OVER 50.000 KRONER

Kan én faktura på mer enn 50.000 kroner på avgiftspliktige varer eller tjenester gi rett og plikt til registrering? Svaret er ja. Da blir i tilfelle hele beløpet på denne fakturaen avgiftspliktig - fra første krone.

REGISTRERINGSDATO

Fra når er en registrering i Merverdiavgiftsmanntallet gyldig?

Det er skattekontoret som bestemmer både om og når en registrering skal skje, og det er altså i utgangspunktet fra og med det tidspunktet mva-pliktig omsetning passerer 50.000 kroner. Men er det helt åpenbart at omsetningen raskt vil passere 50.000 kroner, skjer ofte registrering umiddelbart.

TIPS! Det er leveringsdato for varene eller tjeneste - ikke fakturadato - som avgjør datoen for registrering.

Er varen eller tjenesten som medfører at du passerer 50.000 kroner levert feks 14. august, er dette datoen som registreringen skal gjelde fra. Det spiller ingen rolle om selve fakturaen er datert feks 31. august. Men du må naturligvis dokumentere leveringsdatoen overfor skattekontoret. (Du har kanskje en kvittert følgeseddel datert 14. august?)

TIPS! Din rett til fradrag for moms du selv har lagt ut (inngående moms), starter fra og med registreringsdatoen. Også her er det leveringstidspunktet, ikke fakturadato fra leverandøren, som avgjør hva som kan inngå i ditt første momsoppgjør.

Men se også 'TILBAKEGÅENDE AVGIFTSOPPGJØR' nedenfor.

REGISTRERING

Registrering i Merverdiavgiftsmanntallet skjer i Del 2 (den grønne delen) i Samordnet registermelding, som er registreringsmeldingen til Brønnøysund.

Er virksomheten din ikke registrert i Brønnøysund tidligere - for eksempel fordi du har drevet et enkeltpersonforetak som ikke har vært registreringspliktig - sender du inn både Del 1 (blå del) og Del 2 (grønn del) i Samordnet registermelding.

TIPS! Registrerer du et enkeltpersonforetak, kan du i stedet bruke den enklere Del 1 i Forenklet registermelding for registrering i Enhetsregisteret/Foretaksregisteret, kombinert med Del 2 (grønn del) i Samordnet registermelding for registrering i Merverdiavgiftsmanntallet.

SKJEMAER

Registreringsskjemaene finnes hos skattekontoret.

Du kan også få dem gratis tilsendt sammen med veiledning ved å ringe Brønnøysundregistrene (tlf 75 00 75 00).

De kan også lastes ned fra www.brreg.no eller www.altinn.no, med veiledning lagt inn på de enkelte postene når du fyller skjemaet ut direkte på skjermen.

Du kan også velge å printe ut "blanke" skjemaer for manuell utfylling, hvis det ikke passer å fylle ut direkte på skjermen.

MERK! Veiledningen til posten "Regnskapsfører" i skjemaene er formulert slik at den lett kan misforstås, iallfall ved rask lesning. Men nøkkelopplysningen er lagt inn som fjerde setning, og lyder: "Det er ikke nødvendig å fylle ut feltet hvis enheten står for regnskapsføringen selv." Det poenget skulle naturligvis ha vært første setning. Du trenger overhodet ikke engasjere noen utenforstående regnskapsfører, og du kan la posten stå blank med god samvittighet.

ANDRE REGISTRERINGER

For å bli registrert i Merverdiavgiftsmanntallet, må foretaket være registrert i Enhetsregisteret (hvor foretaket får organisasjonsnummer).

TIPS! Registrering i Enhetsregisteret er gratis for enkeltpersonforetak. Driver et ENK handel med innkjøpte varer, eller har mer enn fem ansatte, må det imidlertid registreres i Foretaksregisteret, hvor registrering ikke er gratis. Selskaper (AS, NUF, ANS, DA, SA, KS mv) må alltid registreres i Foretaksregisteret.

FORHÅNDSREGISTRERING

I spesielle tilfeller kan det gis samtykke til registrering før omsetningen er kommet i gang eller før minstegrensen er nådd. Slik forhåndsregistrering kan bety mye i en oppstartfase, ikke minst når det gjelder likviditet.

Forhåndsregistrering kan innvilges når virksomheten har foretatt avgiftspliktige investeringer i driftsmidler og/eller varebeholdning på minst 250.000 kroner (inkl moms) før virksomheten får omsetning.

Det er dessuten et krav at det er overveiende sannsynlig at virksomheten, når normal drift foreligger, vil ha en omsetning i næring som ligger godt over beløpsgrensen for registrering (50.000/12mnd).

Også anskaffelse av tjenester kan gi grunnlag for forhåndsregistrering.

MERK! En annen aktuell situasjon for forhåndsregistrering er når det er sannsynlig at virksomhetens avgiftspliktige omsetning vil overstige grensen på 50.000 kroner innen tre uker fra det tidspunktet omsetningen starter.

Er du forhåndsregistrert, er du avgiftspliktig for hele omsetningen fra og med registreringstidspunktet.

Søknad om forhåndsregistrering sendes til skattekontoret.

TIPS! Se også neste avsnitt om tilbakegående avgiftsoppgjør i tilfeller der du ikke er forhåndsregistrert.

TILBAKEGÅENDE AVGIFTSOPPGJØR

Er det foretatt investeringer i tida før foretaket ble momspliktig, kan det være aktuelt med tilbakegående avgiftsoppgjør. Næringsdrivende som i en oppbyggingsfase ikke har vært forhåndsregistrert, kan søke skattekontoret om å få tilbakegående avgiftsoppgjør i opptil 12 måneder, og i helt spesielle tilfeller opptil 24 måneder.

Dette betyr at moms som er lagt ut (inngående moms) i perioden før registrering, kan føres til fradrag etter at registrering har skjedd. Momsfradrag kan omfatte varelager og driftsmidler som fremdeles er i bruk. Men det gis ikke fradrag for inngående moms på driftskostnader fra tida før registrering.

Også merverdiavgift på tjenesteanskaffelser kan fradragsføres etter registreringstidspunktet ved tilbakegående avgiftsoppgjør.

Det er en forutsetning at anskaffelsene har direkte sammenheng med den virksomheten som blir drevet, at investeringsperioden "ikke har vært for lang" (Skattedirektoratet) og at den har vært kontinuerlig.

TIPS! Henger de tidligere investeringene sammen med senere avgiftspliktig omsetning, har et slikt samtykke pleid å være kurant.

Det er en forutsetning at investeringene er foretatt i en periode hvor du ville hatt momspliktig omsetning (hvis du hadde hatt omsetning).

FRIVILLIG REGISTRERING

Frivillig registrering i Merverdiavgiftsloven er en ordning som gjør det mulig for enkelte tjenesteytere, som i utgangspunktet er helt utenfor avgiftsplikten, å komme "innenfor".

Det innebærer at de får adgang til å få fradrag for moms som betales ut (inngående moms) på anskaffelser til virksomheten. På den andre sida må de beregne moms av de tjenestene som er frivillig registrert.

Skattedirektoratet sier at som regel vil dette ikke føre til økt avgiftsbelastning.

Det er fordi de aller fleste tjenester som omsettes av frivillig registrerte leveres til næringsdrivende som har fradragsrett for moms.

Slik registrering er mulig bl a for bortforpaktere av landbrukseiendom og for utleiere av bygg/anlegg til bruk i virksomhet som er registrert etter momsloven.

HVA MED MOMSREGISTERET NÅR OMSETNINGEN BLIR LAV?

Hva med momsregisteret hvis omsetningen faller under 50.000 kroner i en 12 måneders periode? Skal man melde seg ut? Svaret er: Nei, ikke uten videre.

Du skal være registrert i minst to hele kalenderår etter registreringen eller etter at omsetning mv er sunket under grensen på 50.000 kroner, med mindre virksomheten er opphørt eller skattesjefen av særlige grunner finner å kunne slette den.

Konsekvensen av dette er at du skal sende inn momsoppgaver og beregne moms - uavhengig av at du ligger under grensebeløpet. Du forblir i systemet i minst to hele kalenderår, hvis da ikke virksomheten er opphørt.

Med muligheten for kun én årlig omsetningsoppgave når omsetningen er under én million kroner i kalenderåret, er likevel den byråkratiske siden ved dette ikke så stor.

TIPS! Fordelen for den som driver virksomhet er at det gis fradrag for momsutlegg (inngående moms) også i perioder der omsetningen er liten.

[Gå til innhold](#)

HVA MED REGISTRERING NÅR JEG OVERTAR EN MVA-REGISTRERT VIRKSOMHET?

[Gå til innhold](#)

Hvordan er MVA-registreringsplikten ved overtakelse av igangværende virksomhet?

Skatteetaten får en del henvendelser om dette, og har laget en veiledning.

REGISTRERINGSPLIKT

Regelen om registrering i merverdiavgiftsregisteret når en virksomhet passerer registreringsgrensen på 50.000 kroner gjelder også når man overtar en igangværende virksomhet.

NY EIER

Det gjelder kun én beløpsgrense på 50.000 kroner for hver virksomhet (faguttrykket er "avgiftssubjekt").

Skatteetaten slår fast:

"Ved overdragelse av virksomhet, etter merverdiavgiftsloven § 6-14, er det allerede på første eiers hånd oppnådd en omsetning mv som overstiger beløpsgrensen."

MERK! Ny eier blir da avgiftspliktig fra første krone i omsetning.

IGANGVÆRENDE VIRKSOMHET VIDEREFØRT I NY BEDRIFT

"En igangværende virksomhet som blir videreført i en ny bedrift regnes ikke som nystartet i denne sammenheng", sier Skatteetaten, og presiserer:

"Dette gjelder subjektskifter som videreføres ved overtakelse fra andre eller ved omorganisering."

MERK! Med andre ord: Moms fra første krone etter overtakelse eller omorganisering.

AVGIFTSFRITAK VED OMSETNING SOM LEDD I EN OVERDRAGELSE

Varer og tjenester som omsettes som et ledd i overdragelse av selve virksomheten er derimot avgiftsfrie.

MERK! Dette fritaket gjelder de tilfeller der virksomheten overdras i en ordinær salgssituasjon.

Avgiftsfritaket er avhengig av to avgjørende betingelser:

- For det første må virksomheten eller en del av denne overdras.
- For det andre må virksomheten i det store og hele fortsette som tidligere på den nye eiers hånd.

VILKÅR FOR MVA-FRITAK

Vilkår for avgiftsfritaket er som hovedregel at den nye eier

- overtar den tidligere eiers lokale
- overtar varebeholdning
- overtar driftsmidler
- fortsetter virksomhet i samme bransje og over en viss tid

Registreringsterminen er den terminen det er avtalt at virksomheten skal overtas.

[Gå til innhold](#)

--

AVGIFTSPLIKTIG OMSETNING

[Gå til innhold](#)

AVGIFTSPLIKTIG

Hovedregelen er at all omsetning av varer og tjenester medfører momsplikt, hvis de ikke er unntatt i merverdiavgiftsloven eller i forskrifter til denne loven.

- Med vare forstås fysiske gjenstander, herunder fast eiendom.
- Med tjeneste forstås alt som kan omsettes og som ikke er å anse som vare. Som tjeneste anses også begrensede rettigheter til fysiske gjenstander eller fast eiendom, samt hel eller delvis utnyttelse av immaterielle verdier.

IKKE AVGIFTSPLIKTIG

Når det ikke skal beregnes moms av enkelte varesalg og arbeidsoppdrag/tjenester, er dette enten fordi salget er fritatt etter særskilte bestemmelser - avgiftsfritt salg (se senere) eller fordi salget faller helt utenfor merverdiavgiftsområdet (se senere).

Det kan være viktige forskjeller på om en vare/tjeneste bare er fritatt for moms eller om den er helt utenfor momssystemet.

UTTAK FRA VIRKSOMHETEN: MOMS

Skattedirektoratet sier det slik:

For at det skal bli lik avgiftsbelastning på alt avgiftspliktig forbruk, må det også beregnes avgift på uttak til privat bruk og til virksomhet utenfor avgiftsområdet på lik linje med kjøp fra andre.

Det er avgiftsplikt for uttak av varer til privat bruk når en avgiftspliktig for eksempel tar ut matvarer fra forretningen til eget bruk; på samme måte når innehaveren av et bilverksted reparerer sin egen privatbil.

Uttak til formål utenfor avgiftsområdet foreligger blant annet når det drives virksomhet som dels faller innenfor dels utenfor avgiftsområdet, og uttaket skjer fra den avgiftspliktige delen, til bruk i den delen som faller utenfor. Det skal ikke beregnes avgift ved uttak dersom varen eller tjenesten er unntatt eller fritatt fra avgiftsplikt ved omsetning.

UTTAK: TJENESTER FOR FORENINGER MV

En regnskapsfører er momspliktig. Må han/hun beregne moms ved gratisjobbing (fører regnskapet) for en forening han/hun er medlem i?

Her gjelder en spesiell regel for tjenestetilbydere: Det skal ikke beregnes avgift ved uttak av tjenester som ytes personlig og vederlagsfritt til fordel for veldedige og allmennyttige institusjoner og organisasjoner. Fritaket gjelder for uttak av tjenester for inntil 100 timer per kalenderår for den enkelte næringsdrivende.

Årsmøtevalgte tillitsmenn er ikke uten videre underlagt denne begrensningen.

FORETAKSFORM OG MOMSPLIKT

Foretaksform spiller ingen rolle for momsplikt.

Momsplikt gjelder uavhengig av om du driver aksjeselskap (AS), ansvarlig selskap (ANS/DA), enkeltpersonforetak eller annen type foretak. Det er de varer eller tjenester du omsetter som avgjør momsplikt eller ikke.

LØNNSINNTEKT: IKKE MOMSPLIKT

Det er ikke moms på lønnsinntekter.

I de tilfellene der du mottar lønnshonorar - for eksempel i arbeidsforhold utenfor tjeneste (frilanser, ikke-ansatt) - er det så godt som aldri aktuelt med moms. Moms henger normalt sammen med utøvelse av næring.

Problemet i noen sammenhenger er å få avklart om du driver en næring eller om det foreligger et lønnstakerforhold.

En selvstendig næringsdrivende påtar seg vanligvis å utføre bestemte oppdrag for egen regning og risiko, mens en arbeidstaker stiller sin arbeidskraft til disposisjon for oppdragsgiveren.

Det er oppdragsgiveren som har plikt til å avgjøre om du etter regelverket skal anses som lønnstakerfrilanser eller som næringsdrivende i forholdet dere imellom.

MERK! Er skjønnset feil, kan en utbetaling av næringsinntekt - som i stedet skulle ha vært lønnshonorar - medføre at oppdragsgiveren unndrar seg plikten til å foreta forskuddstrekk og betale arbeidsgiveravgift av lønn. Det kan naturligvis slå hardt tilbake hvis det blir oppdaget under et bokettersyn.

LØNNSINNTEKT, NÆRINGSINNTEKT: MOMSPLIKT?

Når du er både lønnstaker og næringsdrivende, hva da med momsplikt?

Svar: Momsreglene gjelder for din avgiftspliktige omsetning i næring, helt uavhengig av andre typer inntekter du måtte ha. Har du for eksempel lønnsinntekter fra andre, skal de overhodet ikke inn i virksomhetens regnskap, men rett inn i din personlige selvangivelse.

FIRMA PÅ FRITIDA

Det spiller ingen rolle for momsplikt om du bare driver firma på fritida og har full jobb ellers. Vanlige momsregler gjelder, uavhengig av om du legger ned få eller mange daglige eller ukentlige timers innsats.

HOBBY: IKKE MOMSPLIKT

Det er ikke momsplikt hvis virksomheten din drives som en hobby - av skatteetaten kalt "ikke-økonomisk virksomhet".

Skattemessig trekkes det en grense mellom hobby og næringsvirksomhet. Hobby kan det være feks hvis driften ikke kan regnes med å gå med overskudd i løpet av overskuelig framtid. Inntektene av hobbyen er skattefrie, og du får til gjengjeld ikke fradrag for kostnadene.

Regner ligningsmyndighetene en virksomhet som hobby, kommer den ikke inn under momsreglene. For at det skal bli moms, må det foreligge en næring. Men du kan ikke selv "bestemme" at en virksomhet kun er en hobby. Ligningskontoret avgjør i tvilstilfeller.

MOMS PÅ FAKTURA TIL ORGANISASJONER

Du kan ikke droppe moms på fakturaen for dine tjenester fordi mottakeren/oppdragsgiveren er en organisasjon eller forening som ikke får noe momsfradrag selv.

TIPS! Vanlige momsregler gjelder uansett hvem som kjøper momspliktige varer eller tjenester.

GODTGJØRELSER TIL STYREMEDLEMMER OL

Skattedirektoratet gjør det klart i et brev 11. juni 2002 at det i prinsippet gjelder de samme generelle retningslinjer for grensen mellom næringsdrivende og lønnstakere etter merverdiavgiftsloven og etter skattelovgivningen.

Skatteloven fastsetter at godtgjørelse til medlem av styre, representantskap, utvalg, råd ol skal anses som fordel vunnet ved arbeid - altså lønnsinntekt - uavhengig av om mottakeren er næringsdrivende eller lønsmottaker. Av godtgjørelsen skal det alltid betales arbeidsgiveravgift, ifølge folketrygdloven

Merverdiavgiftspliktig omsetning vil normalt ikke gå inn i grunnlaget for beregning av arbeidsgiveravgift.

VOLDGIFT

Privat konfliktløsning i form av voldgift skal ikke medføre moms, heller ikke om juristen er næringsdrivende. Men det skal svares arbeidsgiveravgift.

MVA PÅ UMLEIE AV FRITIDSEIENDOM

Det blir merverdiavgiftpliktig (lav sats: åtte prosent) ved næringsmessig utleie av fritidseiendom fra 2008, på tilleggsytelser som inngår i vederlaget for utleien og som regnes som et naturlig ledd i utleien, samt på formidling av utleie av fritidseiendom beliggende i Norge.

Avgiftsplikten gjelder omsetning av romutleie i hotellvirksomhet og lignende virksomhet, utleie av fast eiendom til camping samt utleie av hytter, ferieleiligheter og annen fritidseiendom. Tilknytningskravet til hoteldrift mva faller dermed bort.

Det skal vurderes konkret om den enkelte utleier av fritidseiendommer driver næringsvirksomhet.

Momenter vil være lengden på leieforholdet, antall leietakere, størrelsen på vederlaget og hvilke forpliktelser utleieren påtar seg overfor leietaker. Dette vurderes med utgangspunkt i de inngåtte leieavtaler.

MERK! Næringsmessig boligutleie blir fortsatt unntatt fra avgiftsplikt.

MOMS PÅ UTLÅN AV KONTORPLASS

I en bindende forhåndsuttalelse fra Skattedirektoratet (BFU 09/07 - avgitt 20. mars 2007) sier skatteetaten at utlån/utleie av kontorplasser til investorer medfører merverdiavgift.

Saken gjaldt et selskap som skal starte virksomhet med å stille kontorplasser som er ferdig utstyrt med tilgang til handelssystemer for kjøp/salg av finansielle instrumenter via Internett etc til disposisjon for investorer.

Investorene betaler ikke selv for å disponere kontorplassene. Det nye selskapets inntekter skal i stedet utgjøre en prosentvis andel av kurtasjen som vedkommende nettmegler mottar fra investorene.

Skattedirektoratet sier i sine vurderinger at de forstår avtalen slik at den fordrer at brukerne handler for ikke ubetydelige beløp daglig. Brukere som ikke oppfyller kravet til tilstrekkelig volum i handelen, vil derfor kunne måtte avgi sine kontorplasser.

Direktoratet: - Kravene til volum i handelen vil ventelig medføre at sammensetningen av brukere vil variere relativt hyppig over tid.

I motsetning til innsenderen mener Skattedirektoratet at selskapets planlagte virksomhet ikke kan anses som utleie eller framleie av fast eiendom til brukerne i merverdiavgiftslovens forstand. Brukerne etterspør ikke lokalene, som sådan, men kontorplassene/arbeidsstasjonene med tilgang til nettmeglers handelssystem mv og muligheten for å delta i et miljø bestående av investorer som handler finansielle instrumenter via Internett.

- I den grad det kan sies å drives utleie, framstår arrangementet mer som utleie av varer i form av kontorplasser med utstyr, sier Skattedirektoratet.

Brukerne synes ikke å ha noen rettighet knyttet til lokalene utover hva for eksempel brukere av forskjellige former for selvbetjente servicelokaler har. Således er det ikke ansett som utleie av fast eiendom når bileiere benytter selvbetjente vaskehaller med maskinelt og teknisk utstyr for bilvask.

Tilsvarende gjelder tilgang til rom med ulike servicefasiliteter på overnattingssteder og campingplasser, selvbetjeningsvaskerier, solstudioer, treningslokaler etc.

Leieaspektet knyttet til den faste eiendom der aktivitetene utøves blir her underordnet adgangen til øvrige tjenester som tilbys på eiendommen eller i vedkommende lokaler.

Skattedirektoratet kan heller ikke se at det er grunnlag for å vurdere avtalen mellom selskapet og den aktuelle nettmegler som en avtale om utleie av lokalene som sådan.

Selskapets virksomhet er dermed fullt ut omfattet av merverdiavgiftsloven.

Skattedirektoratets konklusjon:

Selskapet skal beregne avgift av vederlaget fra nettmegleren og vil ha rett til fradrag for inngående avgift på vanlig måte. Dette innebærer full fradragsrett for eventuell avgift beregnet av frivillig registrert utleier av lokalene.

[Gå til innhold](#)

AVGIFTSFRI OMSETNING (FRITAK FOR AVGIFTSPLIKT)

[Gå til innhold](#)

AVGIFTSFRITT SALG

Avgiftsfritt salg er omsetning av varer og tjenester som faller innenfor momsloven, men hvor loven sier at det ikke skal beregnes utgående moms (dvs at salget ikke skal påplusses moms).

Avgiftssatsen settes kort og godt til null prosent (nullsats).

Ett eksempel her er salg av varer og tjenester til utlandet, se eget kapittel.

I forbindelse med avgiftsfri omsetning gjelder momsreglene fullt ut. Det betyr full rett til fradrag for inngående moms (moms du har lagt ut).

Det skal beregnes null prosent moms ved omsetning av bl a

- bøker i siste omsetningsledd, dvs til leseren
- aviser i siste omsetningsledd (må komme ut regelmessig med minst ett nummer ukentlig)
- tidsskrifter i siste omsetningsledd (må hovedsakelig omsettes til faste abonnenter eller hovedsakelig deles ut til foreningsmedlemmer, evt må tidsskriftet ha overveiende politisk, litterært eller religiøst innhold, se nedenfor)
- aviser (må komme ut minst ukentlig og inneholde nyheter)
- overdragelse av varebeholdning eller driftsmidler som ledd i overdragelse av en virksomhet eller del av virksomheten
- elektriske biler/kjøretøyer

MERK! Har du slikt avgiftsfritt salg som nevnt ovenfor, er dette omsetning som er innenfor momsområdet. Du har fortsatt alle rettigheter og plikter etter momsloven i behold. Du skal altså være registrert i Merverdiavgiftsmanntallet, selv om salget ikke medfører at moms skal plusses på.

EKSEMPEL: Du utgir bøker, og selger kun direkte til kjøperne (siste omsetningsledd). Du har registreringsplikt (-rett) etter å ha solgt bøker for 50.000 kroner innenfor en 12 måneders periode.

TIPS! Fordelen med avgiftsfritt salg er at du får fradrag i avgiftsoppgjøret for den momsen som er lagt ut, selv om det er nullsats ved omsetningen av dine egne varer eller tjenester.

BØKER

Det stilles bestemte krav for at bøker skal være momsfrie i siste ledd.

"Forskrift (Nr 19) om gjennomføringen av avgiftsfritaket for bøker" fra 20. desember 1969 viser hvilke trykksaker som ikke får avgiftsfritak.

Det gjelder bl a trykksaker for utfylling, innsetting, klebing, ut- eller avriving; småtrykk som rundskriv, brosjyrer, prospekter, foldere ol; reglementer, vedtekter, lover, avtaler, stortingsdokumenter; trykte referater av forhandlinger; trykk av dommer, registre, matrikler ol; skoleplaner, kurskataloger; organisasjonsplaner, reguleringsplaner ol, almanakker og andre publikasjoner med kalendarium, programmer for utstillinger, forestillinger, stevner ol; tabeller over priser, lønn, rabatter, gebyrer, skatter, mynt osv; noteblad, notebøker (men sangbøker er avgiftsfrie, også om de inneholder noter); løse omslag, permer (avgiftsfri hvis de skal omslutte en bok eller bestemt publikasjon er avgiftsfri); fortegnelse over eiendommer, varer, beholdninger og annet løsøre; lotterifortegnelser; adressefortegnelser; firmafortegnelser; fortegnelse over takster, priser, gebyrer, frakter, aksje- og valutakurser ol; andre kart enn atlas (som atlas regnes heftet eller innbundet kartverk som omfatter minst ett land).

Omsetning av reklametrykksaker er ikke avgiftsfri. Det samme gjelder "trykt skrift som deles ut gratis og tiltrekker oppmerksomheten mot flere bedrifters, en bransjes eller nærings varer eller tjenester". Trykte publikasjoner som i henhold til særskilt trykningsoppdrag leveres til internt bruk for en bedrift, er også avgiftspliktige.

TIDSSKRIFTER

"Forskrift (nr 16) om gjennomføringen av avgiftsfritaket for tidsskrifter" fra 13. desember 1969 viser hvilke krav et tidsskrift må fylle for å komme inn under avgiftsfritaket:

Minst to numre i året, felles navn, nummerert, fast utgivelsesplan, omsetning til en forhåndsbestemt pris eller utdeling til foreningsmedlemmer. I tillegg må minst 80 prosent av netto opplag gå til betalende abonnenter eller bli delt ut til foreningsmedlemmer. Men er tidsskriftet overveiende politisk, litterært eller religiøst, blir det avgiftsfritt uansett.

AVISER

For at en avis skal være momsfri, må den for det første komme ut regelmessig med minst ett nummer i uka, og være avis, dvs inneholde nyhetsstoff.

Siden en avis er momsfri i alle ledd, kan trykkeriet levere avisene uten å plusse på moms, mens avisutgiveren deretter selger avisene momsfritt i løssalg og abonnement.

På den andre sida er avisutgivelsen fullt ut innenfor momsområdet, med fradrag i momsoppgjøret på vanlig måte.

MERK! Avgiftsfritaket gjelder kun den trykte avis. Andre tjenester, feks digitale, som salg av arkivartikler fra database over nettet, er momspliktige.

Et par eksempler på ikke godkjenning som momsfri:

En gratisavis fikk feks ikke godkjent som momsfri avisutgivelse en ekstrapagave med stoff kun om ulike sider ved julen, og med $\frac{3}{4}$ av ekstrapagaven fylt opp med annonser. Også andre gratisavis har hatt problemer med godkjenning som momsfri avis.

Disse gratisavisene må dermed betale moms til trykkeriet, men den blir motregnet i momsoppgjøret. Ulempen er dårligere likviditet.

[Gå til innhold](#)

HELT UTENFOR MOMSOMRÅDET (UNNTAK FRA AVGIFTSPLIKT)

[Gå til innhold](#)

KULTUR, HELSE, BANK MM

Salg som faller utenfor merverdiavgiftsloven er omsetning som ikke berøres i det hele tatt av moms.

En virksomhet som bare har slik omsetning, skal ikke registreres i Merverdiavgiftsmanntallet, og har heller ikke rett til fradrag for moms som er lagt ut i forbindelse med innkjøp.

Eksempler på salg som faller helt utenfor merverdiavgiftsloven er bl a det meste av kunst og kultur, helsetjenester og bank- og forsikring.

Flere eksempler: Formidling av persontransport og overnatting (reisebyråer mv) - Helsetjenester (feks lege, tannlege, psykolog, fysioterapeut, kiropraktor, tanntekniker mv) - Sosiale tjenester (feks barnehager, aldershjem, hjemmehjelp) - Undervisning - Fagforeningskontingenter - Utleie og omsetning av fast eiendom - Finansielle tjenester (bank, forsikring, betalingsoppdrag mv) - Offentlig myndighetsutøvelse - Lotterier - Begravelse/bisettelse - Serveringstjenester fra elev- og studentkantine - Guidetjenester.

HVA MOMSLOVEN IKKE GJELDER FOR

Her er noe av det momsloven ikke gjelder for - omsetning fra:

- Opphavsmannen ved egen utnyttelse av opphavsrett til egne litterære og kunstneriske verk. Det samme gjelder for omsetning ved mellommann i opphavsmannens navn. Unntatt er også kunstnerens omsetning av åndsverk i form av framføring.
- Tannteknikere av egne framstilte tanntekniske produkter til bruk i syke- og tannpleien.

Lovparagrafen omfatter også unntak for veldedige og allmennyttige institusjoner og organisasjoner, ideelle organisasjoner og foreninger, idrettslag, boligbyggelag samt omsetning av frimerker, sedler og mynter som samlerobjekt.

Også omsetning og utleie av retten til annen kinematografisk film enn reklamefilm faller utenfor momsloven.

MVA-UNNTAK FOR ALTERNATIVE HELSETJENESTER

MVA-unntaket for alternative behandlingsformer er knyttet til og betinget av at utøveren er registrert i den frivillige registerordningen for utøvere av alternativ behandling.

Utøverregisteret er opprettet og drives av Brønnøysundregistrene. Endringen gir mulighet for at flere behandlingsformer enn tidligere kan bli omfattet av merverdiavgiftsunntaket.

AVGIFTSFRI TIL 2011

For helserelaterte tjenester i form av akupunktur, homøpati, osteopati, naprapati, soneterapi, aromaterapi og ernæringsterapi og urtemedisin, samt kinesiologi og klassisk (svensk) massasje trådte forskriften i kraft fra 1. januar 2011.

Dette innebar at omsetning av disse tjenestene ble avgiftspliktig fra og med den 1. januar 2011 dersom utøveren ikke registrerer seg i registeret for utøvere av alternativ behandling.

OMFATTER IKKE HELSEPERSONELL

Kravet om registrering i utøverregisteret omfatter ikke helsepersonell med autorisasjon eller lisens som utfører alternative behandlingsformer.

Helsepersonell med autorisasjon eller lisens vil fortsatt kunne tilby alle alternative behandlingsformer uten plikt til å beregne merverdiavgift selv om de ikke er registrert i utøverregisteret.

[Gå til innhold](#)

KUNST, KULTUR, UNDERHOLDNING - AVGIFTSFRITT

[Gå til innhold](#)

KULTUR

Kulturelle tjenester i vid forstand er i hovedsak unntatt fra momsplikt.

BILLETTER

Det skal ikke beregnes moms på billetter til teater-, opera-, ballett- eller sirkusforestillinger.

MERK! Betaling for adgang til konsert-/idrettsarrangementer, samt utstillinger i gallerier og museer, har merverdi avgiftsplikt på åtte prosent. Det samme gjelder adgang til fornøylesparker og opplevelsessentra. Se mer om dette i neste kapittel.

Momsfritaket på salg av billetter til teaterforestillinger gjelder også om forestillingen ikke blir vist i et teater.

Også musikaler, revy-, kabaret- og standup-forestillinger kommer inn under teaterunntaket. Det samme gjelder andre former for dans enn tradisjonell ballett - dette være seg jazzballett, folkedans mv.

På kinobilletter regnes åtte prosent moms.

PROGRAMMER, KATALOGER, SOUVENIRER

Er det snakk om salg av programmer, kataloger, souvenirer, postkort osv fra konsertarrangøren, teateret, kinoen mv, er det ikke moms.

MERK! Det er det derimot for museer, arrangører av utstillinger osv. Se neste kapittel.

KOMMERSIELLE FORESTILLINGER

Det er heller ikke moms på billettene hvis det gjelder rent kommersielle musikaler, revyer eller sceneshow.

Momsfritaket gjelder uavhengig av om det er ideelle eller kommersielle motiver bak et kulturarrangement, og er også uavhengig av om det gis noen form for offentlig støtte.

MERK! For diskotek og dans er det moms på inngangsbilletten. Men det er avgiftsfritak hvis DJ'en selv lager musikk på scenen.

UTØVENDE KUNSTNERE

Skuespillere, musikere eller andre utøvende kunstnere skal ikke beregne moms på regningene for opptredener i sammenhenger osv.

En forfatter skal heller ikke beregne moms på opplesning av sine egne tekster. I denne sammenhengen regnes forfatteren som utøvende kunstner.

Du regnes også som utøvende kunstner hvis du framfører tekster skrevet av andre. Alt dette faller utenom momsområdet.

OVERDRAGELSE AV OPPHAVSRETT

Overdragelse av opphavsrett medfører ikke moms.

Finansdepartementet sier dette om unntaket for overdragelse eller utnyttelse av opphavsrettigheter:

"Kunstnere er ved egen utnyttelse av opphavsrett til egne litterære og kunstneriske verk unntatt fra merverdiavgiftsplikten. Med litterære og kunstneriske verk menes blant annet sceneverk, hørespill, musikkverk og bearbeidelse av slike verk. Omsetning fra oversettere, scenografer, koreografer, fotografer mv., som har medopphavsrett i forbindelse med fjernsyns- og filmverk omfattes også av bestemmelsen. Opphavsrett for oversettelse av litterære verk, for eksempel gjendiktning av lyrikk, er også omfattet. Med utnyttelse menes blant annet mangfoldiggjøring, overdragelse, framførelse og lignende. Unntaket omfatter også kunstners framførelse av andre litterære og kunstneriske verk enn egne."

FORFATTERROYALTY

Royalty fra et forlag til en forfatter for salg av bøker faller utenfor momsområdet.

FAGLITTERATUR

En forfatters omsetning av faglitteratur unntas fra moms.

Skattedirektoratet oppsummerer slik:

Med faglitteratur menes i denne sammenheng litterære tekster fra oppslagsverk, lærebøker og annet stoff spesielt beregnet på undervisning, essayistikk, vitenskapelige tekster, profesjonsbøker, samt reiseskildringer og memoarer.

En ren gjengivelse av fakta vil imidlertid ikke være beskyttet av opphavsretten. For å tilfredsstille kravet til verkshøyde vil det være et vilkår at du beskriver fakta, det er altså selve utformingen av verket som er beskyttet.

Dette betyr at for eksempel et vitenskapelig arbeid eller en lærebokforfatters verk ikke blir avgiftspliktig.

Derimot vil en matoppskrift, statistisk materiale mv ikke være omfattet av unntaket, da disse skriftene ikke vil være beskyttet etter åndsverklovens kap. 1.

En artikkel som beskriver en matoppskrift vil imidlertid være beskyttet.

BOKUTGIVELSE - EGET FORLAG

Utgir en forfatter bøker på eget forlag, fungerer den delen av forfatterens virksomhet som gjelder selve bokutgivelsene avgiftsmessig som for hvilket som helst annet forlag.

Forlagsvirksomhet - salg av bøker - er innenfor momsområdet. Selger forfatteren egenutgitte bøker direkte til bokhandlere eller bokklubber for videresalg derfra, er dette avgiftspliktig omsetning.

MERK! Bokhandel/bokklubb må altså betale moms til egenforleggeren (når denne er momsregistrert). Men i siste ledd i kjeden - dvs ved salg til sluttbrukeren (bokleseren) - gjelder det en spesiell regel: Da skal det normalt ikke plusses moms på prisen. Så i den grad egenforleggeren selger bøker direkte til kundene, skal det ikke være moms i bokprisen.

NULLSATS FOR BOKKJØPEREN

Det faktum at bøker er momsfrie for kjøperen, innebærer rett og slett at kjøperen betaler null prosent moms. Koster en vanlig bok 200 kroner hos bokhandleren, er det ikke moms i dette beløpet.

Men da bokhandleren kjøpte inn boka fra distribusjonssentralen, var det moms på fakturaen til bokhandleren, på samme måte som i alle tidligere ledd i bokproduksjonen:

- Fra layoutprodusenten til forlaget,
- fra trykkeriet til forlaget,
- fra forlaget til distribusjonssentralen.

Men hvert av disse leddene motregner jo moms inn og moms ut i momsoppgjøret med det offentlige. For bokhandlere blir det gjerne slik at de får momspenger tilbake ved hver termin, fordi de må ut med moms ved innkjøp av bøker, mens de ikke får moms inn ved salg av de samme bøkene.

LYDBØKER

Det gjelder spesielle regler om moms på lydbøker. Normalt er det moms på en lydbok.

Men: Er lydboka også utgitt som en ordinær trykt bok, er det nullsats på lydboka i siste omsetningsledd, på samme måte som for boka. Dette gjelder også om lydboka er en dramatisert utgave av den opprinnelige boka, altså ikke bare opplesning av teksten.

BØKER MED BLINDESKRIFT

For bøker med blindeskrift gjelder samme regler som for vanlige trykte bøker: Nullsats i siste omsetningsledd.

BOK PLUSS CD-ROM

Blir en bok solgt sammen med en CD-rom, DVD el lign, innebærer det at en bok som ellers ville ha vært momsfri i siste omsetningsledd, blir momspliktig. Moms beregnes av hele prisen på boka + CD-rom mv.

Den aktuelle forskriften bruker for øvrig her betegnelsen "publikasjoner som sammen med vare av et annet slag inngår som del av felles vareenhet".

Finansdepartementet innrømmer i Ot prp nr 2 (2000-2001) om momsreformen at dette er forskjellsbehandling av tekst ut fra publiseringsform, men velger å ikke gjøre noe med dette.

Stortingsflertallet fulgte departementet.

EBØKER

Framveksten av bedre lesebrett og sterk økning i salget av ebøker fra utlandet fikk norske forleggere og forfattere til å gå sterkt inn for at norske ebøker måtte fritas for moms.

I første omgang var det tommelen ned fra finansministeren når det gjaldt dette kravet.

FRITAK FOR GATEMAGASINER

Utgivere av alle landets gatemagasiner er fritatt fra avgiftsplikt.

Fritaket for avgiftsplikt innebærer at utgivere som oppfyller de alminnelige vilkår for registrering i avgiftsmanntallet ikke skal beregne utgående mervediavgift ved omsetning av gatemagasiner samtidig som det foreligger rett til fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelser til virksomheten.

Utgivere som ikke oppfyller vilkårene for registrering i avgiftsmanntallet, kan etter søknad til det lokale skattekontor få levert trykkeritjenestene uten merverdiavgift.

FORLAGSKONSULENT - NÆRINGSINNTEKT

Det blir moms når en forfatter i tillegg tar oppdrag som forlagskonsulent og mottar honorarene for dette som næringsinntekt. Dette er en rådgivningstjeneste som er momspliktig.

Momsplikten inntreffer etter de vanlige reglene, dvs når 50.000 kroner passerer innenfor en 12 måneders periode.

OVERSETTELSE: MYE MOMSFRI

Oversettelse er momsfritt, betinget av følgende vilkår:

- at oversettelsen gjelder et litterært eller kunstnerisk verk
- om oversetteren har opphavsrett til oversettelsen av verket
- at oversettelsen ikke gjelder materiale som er av teknisk eller kommersiell karakter

Det er ikke noe krav om at en oversettelse også skal ha et kunstnerisk element for å være momsfri.

TEKNISK ELLER KOMMERSIELT INNHOLD

Det må vurderes konkret hva som skal regnes som oversettelse med teknisk eller kommersielt innhold, skrev Oslo fylkesskattekontor i et brev 25. april 2001:

"Eksempler på materiale som er av teknisk eller kommersiell karakter er traktater, lover, skjemaer, bruksanvisninger, informasjons- og reklamemateriell mm."

TJENESTEN AVGJØRENDE, IKKE KUNDEN ELLER BRUKEN

Det spiller ingen rolle for momsplikt eller ikke hvem som er kunde eller hvordan kunden skal benytte oversettelsen.

Oslo fylkesskattekontor:

"...avgiftsplikten refererer seg til tjenesten som utføres/leveres og ikke til hvem som er oppdragsgiver eller hvordan oppdragsgiver skal benytte oversettelsen".

GUIDETJENESTER

Guidetjenester - og formidling av slike tjenester - er unntatt fra moms. Dette vil gjelde byråprovisjon og lignende som belastes arrangøren og eventuell betaling som kreves av deltakerne i en guidetjeneste.

JOURNALISTIKK

Det er ikke moms-plikt på vanlig journalistisk arbeid, heller ikke om det blir fakturert fra eget personlig firma.

Det er normalt moms-plikt på salg av fotos. Inngår fotos som del av en artikkel eller reportasje - og teksten må anses som hoveddelen - kan man droppe momsplikt på leveransen.

Det er også mulig å splitte honoraret for artikkelen i to: Ikke moms på tekstdelen, moms på fotodelen.

FRILANSJOURNALISTIKK

Frilansjournalisters omsetning av artikler, radio- eller TV-reportasjer er unntatt i den grad tjenesten er beskyttet av opphavsretten.

Skatteopplysningen i Skatteetaten utdypet dette 14. februar 2012 i et svar (sak SOL---177379) til en frilansjournalist:

"Det er bare opphavsmannens egen utnyttelse av egen opphavsrett som omfattes av unntaket i § 5 første ledd nr. 1 bokstav a første punktum. En omsetning fra andre enn den som har skapt verket vil således være avgiftspliktig. En juridisk person vil aldri kunne frembringe det opphavsrettslig beskyttede verket, men vil kunne erverve retten til verket gjennom for eksempel avtale."

Skatteopplysningen: "Dette betyr at dersom en arbeidsgiver omsetter arbeidstakerens verk og mottar vederlag for dette, må vederlaget til arbeidsgiveren avgiftsberegnes uavhengig av om verket er opphavsrettslig beskyttet."

MELLOMMANN FOR FRILANSJOURNALISTEN

En omsetning av frilansjournalistens opphavsrett ved mellommann vil derimot kunne skje uten beregning av merverdiavgift (§ 5 første ledd nr. 1 bokstav a andre punktum).

Skatteopplysningen: "En mellommann vil operere uavhengig av opphavsmannen, men i dennes navn og for dennes regning og risiko."

MERK! Dette betyr at et aksjeselskap ikke uten videre kan selge verket videre avgiftsfritt. Selskapet må i så fall kun formidle og selge videre i opphavsmannens navn og for dennes regning og risiko. En provisjon til selskapet vil da bli avgiftspliktig, presiserer Skatteopplysningen.

I ANSETTELSESFORHOLD

Skatteopplysningen: - Dersom journalisten er underlagt et ansettelsesforhold i virksomheten, der selskapet omsetter den opphavsrettslig beskyttede artikkel og mottar vederlag for denne, vil omsetningen i sin helhet bli avgiftspliktig.

NYHETSMELDINGER FRA JOURNALIST OG NYHETSBYRÅ

Et eksempel: En frilansjournalist har som ett av sine mange "bein" at hun selger nyhetsmeldinger til et nyhetsbyrå, som så sender disse videre til aviser og til andre publikasjoner som er abonnenter hos nyhetsbyrået.

Journalisten kommer under fritaket for journalistikk for sine leveranser. Men nyhetsbyrået må beregne moms på regningene til sine kunder.

Salg av opphavsrettslig beskyttet materiale til nyhetsbyråer er som nevnt momsfritt, selv om nyhetsbyråets tjenester med videresalg er omfattet av moms.

RESEARCH

Bidrar frilansjournalisten med bakgrunnsstoff, innhenting av statistikk mv som er gjenstand for redaksjonens videre bearbeidelse, blir dette i utgangspunktet ansett som en avgiftspliktig konsulenttjeneste som ikke er beskyttet av åndsverkloven.

LAYOUT

Layoutarbeid i næring er momspliktig tjeneste. Men: "Layouttjenester faller innenfor unntaket fra momsplikt i den grad frambringelsen er opphavsrettslig beskyttet." (Skattedirektoratet 21. desember 2001)

SALG AV FOTOS

Salg av bilder, negativer ol - eller retten til et fotografisk bilde - er normalt momspliktig omsetning. Men dette gjelder ikke kunstneriske fotos.

OMSETNING AV KUNSTVERK

Det gjelder egne regler for moms ved omsetning av kunstverk. Vi tar det trinnvis.

En kunstner skal ikke beregne moms ved omsetning av sitt eget kunstverk. Det skal han/hun heller ikke hvis kunstverket selges til eller leveres i kommisjon til en kunsthandler, et galleri el lign.

Denne oppgavepliktige videreforhandleren må derimot beregne moms når kunstverket selges videre, og her er det de spesielle reglene kommer inn. Er nemlig kunstverket mottatt fra en som ikke skal beregne moms (feks kunstneren selv), slipper videreforhandleren unna med å beregne moms kun på sin egen avanse.

EKSEMPEL: Kunstverket er kjøpt/tatt inn for 5000 kroner og selges for 7000 kroner (eks moms). Momsen regnes av avansen på 2000 kroner, og blir i dette tilfellet på (2000x25%) 500 kroner. Den endelige kjøper av kunstverket betaler altså 7000 kroner pluss 500 kroner i moms (pluss evt andre avgifter ved omsetning av bildekunst).

MUSIKERE, ARTISTER, BAND

Artister/musikere, danseband osv som mottar honorarer og som har eget firma, er ikke avgiftspliktige.

Finansdepartementet: "En kunstners framføring av åndsverk er ikke momspliktig. Musikk som skapes fra scenen og som det tas betalt for å høre på, blir det heller ikke moms på."

BILLETTER, COVER CHARGE

Det skal plusses moms på billetter som gir adgang til diskotek, dansetilstelning ol.

Billetter som gir adgang til konserter er unntatt fra momsplikten.

KONSERTARRANGEMENT

I et brev fra Skattedirektoratet til fylkesskattekontorene 21. desember 2001 heter det:

"Ved vurderingen av om det foreligger avgiftspliktig dansetilstelning eller konsertvirksomhet unntatt fra avgiftsområdet må man blant annet se hen til lokalets innredning, herunder om det er lagt opp til at gjestene kan danse. Videre hvilken type arrangement man står ovenfor, for en dansegalla vil nok dansingen være prioritert og ikke selve konsertopplevelsen.

Videre må det ses hen til hvilken artist/band som står for framføringen. Ved framføring av typiske danseband må man kunne anta at dansemuligheten er avgjørende selv om det er en kjent artist som opptrer. Uansett beror dette på en konkret vurdering.

Dansebandet kan selv tenkes å stå for arrangementet, herunder salg av billetter.

Overskuddet fra arrangementet vil være det "vederlag" artisten mottar for framføringen.

Skattedirektoratet antar at billettinntektene i disse tilfellene fullt ut må avgiftsberegnes, selv om det blir en sammensmelting av vederlag for framføring som faller utenfor avgiftsområdet og avgiftspliktig billettsalg. Arrangøren måtte uansett beregne avgift av billettsalget før et eventuelt vederlag til artisten ville blitt utbetalt."

DANSESTYKKE, TRYLLESHOW, FYRVERKERI

Etter åndsverklovens § 1 første ledd nr. 3 kan et åndsverk være et sceneverk, så vel dramatiske som musikkdramatiske som koreografiske verk og pantomimer, noe som betyr at et dansestykke og et trylleshow vil kunne være omfattet av opphavsretten.

Skattedirektoratet antar imidlertid at oppsending av et fyrverkeri vanskelig vil kunne være beskyttet av åndsverkloven. Uansett vil avgiftsplikten bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle.

SELSKAPSFORM

At en utøvende kunstner organiserer sin virksomhet i selskapsform, for eksempel et AS, vil avgiftsmessig være uten betydning.

Skattedirektoratet viser til at selskapsformen ikke vil påvirke tjenestens karakter.

En sangers framføring av musikalske verk eller en stand-upkomikers opptreden vil således være omsetning av tjenester fra selskapet som faller utenfor avgiftsområdet.

DIRIGENT

Dirigenter anses for å drive undervisning som er unntatt avgiftsplikt. Dette gjelder uavhengig av om det tas oppdrag for et skolekorps eller et profesjonelt orkester.

Korps og kor kan altså kjøpe timer av profesjonelle dirigenter eller musikere uten å måtte betale moms. Siden det ikke er moms på lønn, er det heller aldri aktuelt med moms dersom koret/korpset har en fast ansatt dirigent.

Momsfritaket for en dirigents salg av undervisningstjenester til kor/korps, er helt uavhengig av om den samme dirigenten også driver konsulentvirksomhet. Det siste medfører som kjent momsplikt.

SKUESPILLER SOM UTØVENDE KUNSTNER

En skuespiller som får næringshonorar for å framføre tekster og monologer, skal ikke beregne moms.

Det samme gjelder om skuespilleren framfører tekster og monologer på messer, konferanser, firmafester, events osv.

Så lenge det gjelder opptredener av en utøvende kunstner, er dette en tjeneste som er helt utenom momsloven, uansett hvor og i hvilke sammenhenger det skjer.

Er skuespilleren derimot konferansier på messer, konferanser, firmafester, events osv, skal han/hun beregne moms. Vi er vel utenfor det som kan regnes som opptreden av en utøvende kunstner. Dermed blir dette en tjeneste som er momspiktig.

FRITAK FOR BILLETTER TIL DATATREFF

Det er fritak for tjenester i form av adgang til datatreff og lignende arrangementer rettet mot barn og ungdom.

Datatreff er brukt som en samlebetegnelse på en rekke arrangementer hvor deltakerne har en felles interesse for data, for eksempel dataspill, grafikk, musikk eller programmering. Det er en forutsetning for fritaket at deltakerne betaler for å kunne delta aktivt under treffet. Dette i motsetning til datamesser, salgsmesser o l der billetten gir adgang til å overvære det som skjer.

Fritaket er begrenset til å gjelde arrangementer rettet mot barn og ungdom. Det er imidlertid ikke diskvalifiserende at det i konkrete tilfeller er enkelte voksne deltakere til stede.

FRITAK FOR BILLETTER TIL SPILLTREFF

Også lignende arrangementer er fritatt. Eksempler på dette er ulike spilltreff som brettspill, rollespill, samlekortspill og miniatyrspill.

Forutsetningen for fritaket er, som for datatreff, at deltakerne betaler for aktivt å kunne delta i det som skjer.

Fritaket er begrenset til å gjelde arrangementer rettet mot barn og ungdom. Det er imidlertid ikke diskvalifiserende at det i konkrete tilfeller er enkelte voksne deltakere til stede.

[Gå til innhold](#)

KUNST, KULTUR, UNDERHOLDNING - AVGIFTSPLIKTIG

[Gå til innhold](#)

Det er merverdiavgiftsplikt med en lav sats på åtte prosent på inngangsbilletter til museer, gallerier, fornøylesparker og opplevelsessentre.

Også formidling av slike billetter har en sats på åtte prosent.

DEPARTEMENTET: "UTVIDELSE GIR FORDELER"

Finansdepartementet viser til fordelene ved å utvide merverdiavgiftsgrunnlaget på kultur- og underholdningsområdet, blant annet ved "færre avgrensingsproblemer og mindre incentiv til å foreta uheldige tilpasninger".

MUSEER OG GALLERIER

De fleste museer og gallerier har allerede i dag avgiftspliktig omsetning, for eksempel fra kiosk og kafé.

Utvidet avgiftsplikt fra 2010 gjør ifølge departementet at disse i større grad vil drive innenfor regelverket. Det reduserer avgrensingsproblemene innenfor eller utenfor mva-området.

Det er bare inngangsbilletten som skal ilegges mva på åtte prosent.

TIPS! Inkluderer den ordinære inngangsbilletten andre tilbud som regnes som en del av det samlede museums- eller galleritilbudet, for eksempel undervisning eller omvisning, vil disse tjenestene også komme inn under den lave satsen på åtte prosent.

Tas det særskilt vederlag for slike andre ytelser, vil avgiftsplikten bero på en konkret vurdering ut fra den generelle avgiftsplikten og eventuelle unntak.

EKSEMPEL: Et museum eller galleri som mot særskilt vederlag tilbyr konserter eller teaterforestillinger, vil i den sammenhengen komme inn under det ordinære avgiftsfritaket for slike forestillinger.

SERVERING, GARDEROBE, KIOSK

Annen avgiftspliktig virksomhet, som for eksempel servering og garderobebetjening, vil ikke komme inn under den lave satsen, men skal bruke alminnelig sats på 25 prosent.

Ved omsetning av mat- og drikkevarer fra for eksempel kiosk gjelder lav mat-sats på 15 prosent.

SALG AV PROGRAMMER, SUVENIRER MV

Omsetning av programmer, suvenirer og lignende vil i utgangspunktet heller ikke komme inn under åtte-prosent-satsen.

TIPS! Unntaket i merverdiavgiftsloven om omsetning fra veldedige og allmennyttige institusjoner og organisasjoner av varer til bagatellmessig verdi - det vil si 100 kroner eller mindre - kan imidlertid komme i bruk.

GRATIS ADGANG

Enkelte museer og gallerier tar ikke betaling for adgang til sine utstillinger.

MERK! De vil dermed ikke oppfylle det grunnleggende vilkåret for avgiftsplikt, nemlig at det skal skje en omsetning. Dermed kan de heller ikke føre til fradrag inngående merverdiavgift på varer og tjenester anskaffet til bruk i utstillingsvirksomheten.

FORNØYELSESPARKER, OPPLEVELSESSENTRER

Fra 2010 ble det innført avgiftsplikt med lav sats på åtte prosent på omsetning av tjenester i form av adgang til fornøyelseparker og opplevelsessentre - i hovedsak ved salg av inngangsbilletter.

På samme måte som museer og gallerier har også fornøyelseparker og opplevelsessentre hatt avgiftspliktig omsetning tidligere (for eksempel kiosk eller kafe). Også for fornøyelseparkerne vil en utvidet avgiftsplikt bety færre avgrensingsproblemer, ifølge departementet.

MERK! Foruten selve inngangsbilletten, vil avgiftsplikten med lav sats også omfatte aktiviteter som det tas særskilt vederlag for. Aktiviteten må imidlertid være av en art som går inn som en naturlig del av det samlede fornøyelses- eller opplevelsestilbudet, for eksempel en berg- og dalbane.

KONSERTER, TEATER OSV

I flere fornøyelseparker og opplevelsessentre inngår tilbud om konserter, teaterforestillinger og annen sceneopptreden - ordinært unntatt fra mva-plikt - i inngangsbilletten. Her gjelder følgende:

- Er disse tilbudene av underordnet betydning i forhold til parkens eller senterets fornøyelses- og opplevelsesaktiviteter ellers, skal hele vederlaget ha lav sats på åtte prosent.
- Tas det særskilt vederlag for disse forestillingene, er de unntatt fra avgiftsplikt etter merverdiavgiftslovens generelle regler om slike forestillinger.

MOMS PÅ STRIPTEASE

Det skal betales moms på inngangsbilletter til striptease. Det samme gjelder formidling av striptease.

"Striptease" vil klart omfatte tradisjonelle strippeshow på strippeklubb og dessuten andre forestillinger med samme innhold i ulike lokaler og på ulike scener, for eksempel Chippendales show. Uttrykket "Striptease" vil ikke omfatte teaterstykker eller lignende som inneholder nakenscener som ledd i en historiefortelling.

Finansdepartementet drøfter striptease-begrepet mer inngående i Ot prp nr 61 2006-2007:

"Dette vil vere dei showa der avkledinga og fokuseringa på denne er det sentrale element, og som gjennomgåande vil gå føre seg i ein strippeklubb. Avkledinga si form og den kunstnariske kvaliteten på framføringa vil vere utan relevans ved vurderinga av om eit show er omfatta av omgrepet.

På den andre sida finn departementet det like klart at eit teaterstykke eller liknande som også inneber nokre nakenscener eller tilfelle av avkleding som ledd i ein større samanheng eller historieforteljing, etter ei språklig forståing ikkje er omfatta av omgrepet striptease. Eksempel på dette kan vere framsyninga "I blanke messingen" eller ei eventuell oppsetjing av filmen "Striptease". Slike framsyningar vil framleis vere omfatta av unntaket i første punkt i føresegna og det skal derfor ikkje betalast meirverdiavgift på tenester i form av retten til å oververe slike framsyningar.

Mellom desse klare typetilfella som på den eine sida klart vil vere omfatta av omgrepet striptease og på den andre sida like klart ikkje vil vere omfatta av omgrepet, vil det finnast grensetilfelle som kan gi opphav til tolkingstvil. Departementet legg til grunn at ei nærare avgrensing av omgrepet striptease vil verte fastlagt gjennom praksis."

SERVERING, REKLAME, MAT, DRIKKE, PROGRAMMER, SUVENIRER

Annen virksomhet som drives av fornøylesparken eller opplevelsessenteret, for eksempel servering og reklame, vil ikke komme inn under den lave satsen, men skal ha alminnelig sats på 25 prosent.

Ved omsetning av mat- og drikkevarer fra for eksempel kiosk gjelder lav sats på 15 prosent.

Heller ikke omsetning av programmer, suvenirer og lignende vil komme inn under den lave satsen, men skal ha 25 prosent.

OMREISENDE TIVOLIER

Omreisende tivolier var tidligere likestilt med fornøylesparker når det gjaldt mva.

Men der hvor fornøylesparkerne har fått lav-mva, kommer ikke

omreisende tivolier inn under disse nye reglene.

Det skyldes tivoliernes "konkurransflate mot sirkus". Sirkusbilletter mv skal nemlig fortsatt unntas fra mva. Dermed mente Finansdepartementet at også unntaket for omreisende tivolier burde videreføres.

Dette går nå klart fram av merverdiavgiftsloven.

MERK! Omreisende tivolier skal altså ikke beregne merverdiavgift av eventuelle inngangspenger og heller ikke av vederlag som betales for å benytte ulike underholdningsinnretninger. Motstykket til dette er at det ikke er adgang til å fradragsføre inngående merverdiavgift på anskaffelser til bruk i underholdningsvirksomheten.

MVA-PLIKT PÅ "KOMMERSIELT KUNSTHÅNDVERK"

Skattedirektoratet slår i et skriv 19. oktober 2007 fast at for eksempel relieffer eller lignende keramiske veggdekorasjoner vil kunne omsettes avgiftsfritt dersom de er utført for hånd og ikke er av kommersiell karakter.

Men direktoratet slår videre fast: Annen keramisk produksjon anses som produksjon av håndverksarbeider. Den vil dermed falle inn under de alminnelige regler om avgiftsplikt.

I brev av 17. oktober 2007 til organisasjonen Norske kunsthåndverkere skriver Skattedirektoratet at det kan se ut til at omsetning av produkter i kunsthåndverksbransjen i flere tilfeller skjer uten at merverdiavgift beregnes ved omsetningen.

Ifølge merverdiavgiftsloven skal det betales avgift av all omsetning av varer og tjenester som ikke er spesielt unntatt fra loven. Avgiftsplikten gjelder ikke for omsetning fra opphavsmann ved egen utnyttelse av opphavsrett til egne litterære og kunstneriske verk.

Begrepet "kunstneriske verk" er avgrenset i Finansdepartementets forskrift av 22. august 1997 (nr. 108). Etter forskriftens § 3 punkt 3 anses som kunstverk:

- Malerier, tegning mv omfattet av tolltariffens posisjon 97.01
- Originale stikk, avtrykk mv omfattet av tolltariffens posisjon 97.02
- Originale skulpturer mv omfattet av tolltariffens posisjon 97.03
- Håndvevde tapisserier mv omfattet av tolltariffens posisjon 58.05

I note 3 til tolltariffens kapittel 97 presiseres det at posisjon 97.03 ikke omfatter masseproduserte reproduksjoner eller håndverksarbeider med karakter av handelsvare, selv om disse er utformet/tillaget av kunstnere.

I merknadene til posisjon 97.03 framgår det videre at posisjonen ikke omfatter:

- dekorative skulpturer av kommersiell karakter

- personlige pyntegjenstander og andre håndverksarbeider av kommersiell karakter
- masseproduserte reproduksjoner i gips, sement, pappmasjé osv

Skattedirektoratet legger til grunn at begrepet "kommersiell karakter" viser til varens form og/eller funksjon. Det avgjørende kriterium ved avgrensning av posisjon 97.03 blir dermed om det aktuelle produkt har en form eller funksjon lik alminnelige omsetningsvarer. Varer som vinglass, bordboller, fat, lysestaker, fliser mv faller således utenfor posisjon 97.03 uansett kunstnerisk utforming, omsetningssted eller senere bruk av varen.

For eksempel relieffer eller lignende keramiske veggdekorasjoner vil kunne omsettes avgiftsfritt dersom de er utført for hånd og ikke er av kommersiell karakter.

Annen keramisk produksjon anses som produksjon av håndverksarbeider og falle dermed inn under reglene om avgiftsplikt.

En keramiker kan altså drive virksomhet som både faller innenfor og utenfor loven. Omsetning av relieffer vil feks være avgiftsfri hvor tolltariffens betingelser er tilfredsstillt, mens omsetning av keramiske fat, krukker og boller alltid vil være merverdiavgiftspliktig.

FORMIDLINGSTJENESTER

Fra 1. juli 2010 er det også innført merverdiavgiftsplikt med en sats på åtte prosent på formidling av inngangsbilletter til museer, gallerier, fornøylesparker og opplevelsessentre.

[Gå til innhold](#)

IDRETT - AVGIFT OG UNNTAK

[Gå til innhold](#)

Fra 1. juli 2010 er det merverdiavgiftsplikt med lav sats på åtte prosent på omsetning av inngangsbilletter til idrettsarrangementer (der hvor billettsalget årlig overstiger tre millioner kroner, pluss for topplagene i fotball og ishockey).

Denne avgiftsplikten omfatter også utleie av losjer mv i idrettsanlegg som brukes til å overvære idrettsarrangementer.

HVA ER ET IDRETTSARRANGEMENT?

Et relevant moment vil være om det arrangeres en type aktivitet tilsluttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.

Men også adgang til eksempelvis bilsport- og travarrangementer vil omfattes av den nye avgiftsplikten.

MERK! Det er også innført avgiftsplikt med en sats på åtte prosent på utleie av andre lokaler i idrettsanlegg, for eksempel utleie av lokaler til møter, kurs eller konferanser.

LOKALER - OG SERVERING

Ved utleie av lokaler i idrettssammenheng der utleieren selv også står for serveringen, skal det beregnes merverdiavgift med 25 prosent av hele vederlaget - altså av både utleie og servering - dersom serveringen beløpsmessig ikke er "av underordnet betydning".

Er serveringstjenesten av underordnet betydning, skal kun den ha en sats på 25 prosent, mens utleien av lokalene skal ha åtte prosent.

Dette er i tråd med hva som allerede gjelder ved utleie av selskapslokaler til servering i andre sammenhenger enn idretten.

TIPS! Eksempel på servering som normalt vil være av underordnet betydning kan være kaffe og kringle eller frukt som settes fram i pauser under møter.

Ordinært koldtbord eller middag regnes i utgangspunktet ikke å være beløpsmessig "av underordnet betydning".

ANNEN OMSETNING

Annen omsetning fra idrettsvirksomheten, for eksempel servering og reklame, skal avgiftsberegnes med den alminnelige satsen på 25 prosent.

MERK! Men ved omsetning av mat og drikkevarer fra for eksempel kiosk gjelder vanlig lav mat-sats på 15 prosent.

GRENSE: TRE MILLIONER

For å skjerme den frivillige delen av idretten (idrettslag mv) er beløpsgrensen for registrering satt såpass høyt som tre millioner kroner.

Beløpsgrensen for avgiftsplikt skal vurderes isolert for denne type omsetning.

Dette betyr at et idrettslag ikke skal registreres for billettinntekter som utgjør 1 million kroner i løpet av en periode på 12 måneder selv om annen avgiftspliktig omsetning, for eksempel reklame og vareomsetning, overstiger 2 millioner kroner.

Idrettslaget skal da bare være registrert for omsetning av (for eksempel) reklametjenester og varer. Det skal ikke legges mva på billettene.

AVGIFTSPLIKT I FOTBALL OG ISHOCKEY-TOPPEN

Plikten til mva-registrering er ikke bare knyttet til det høye grensebeløpet på tre millioner.

For å unngå at klubber i samme divisjon skal stå overfor ulikt regelverk, omfatter avgiftsplikten alle lag i de to øverste divisjonene i fotball for menn og øverste divisjon i ishockey for menn.

For disse gjelder altså ikke den alminnelige beløpsgrensen for registrering på tre millioner kroner.

MEDLEMSKONTINGENT GÅR UTENOM ...

I merverdiavgiftsloven er det unntak fra loven for omsetning av varer og tjenester fra ideelle organisasjoner og foreninger når vederlaget mottas i form av medlemskontingent.

Det er et vilkår for dette unntaket at omsetningen skjer som ledd i organisasjonens ideelle virksomhet.

... MEN IKKE NÅR DEN GIR ADGANG TIL ARRANGEMENTER

Medlemskontingenten til idrettsklubber kan også gi medlemmene rett til å overvære idrettsarrangementer.

Ut fra dette er mva-unntaket for medlemskontingenter innsnevret slik at det ikke gjelder for den delen av kontingenten som gir rett til å overvære fotballkamper mv.

Finansdepartementet: "Fordi avgiftsplikten for adgang til idrettsarrangementer er begrenset til de mest kommersielle aktørene, er det kun disse som skal kreve merverdiavgift av del av medlemskontingenten."

MERK! Medlemskontingent som er en ren gave eller støtte, det vil si at medlemmet ikke mottar noen gjenytelse, vil uansett ikke utløse noen plikt til å beregne merverdiavgift.

SKJERMING AV NORGESMESTERSKAP OG LIGNENDE

Salg av billetter mv til enkeltstående idrettsarrangementer vil som hovedregel være unntatt fra mva-plikten.

"Enkeltstående idrettsarrangementer" er arrangementer som den enkelte arrangør ikke arrangerer mer enn én gang per år, og ikke i to eller flere år på rad.

Bestemmelsen er ment å skjerme idrettslag mv som en sjelden gang blir tildelt større arrangementer, som for eksempel NM på ski.

MERK! Dette unntaket for enkeltstående idrettsarrangement gjelder ikke dersom arrangøren allerede er registreringspliktig for tjenester som gir noen en rett til å overvære idrettsarrangementer.

FORMIDLING AV TJENESTER

Det er fra 1. juli 2010 avgiftsplikt med lav sats på åtte prosent også ved formidling av tjenester som gir noen en rett til å overvære idrettsarrangementer (som regel billetter, sesongkort og lign).

Avgiftsplikten med lav sats omfatter også formidling av billetter til arrangementer i regi av ikke-avgiftspliktige aktører.

Rett til å bruke lokaler i idrettsanlegg til konferanser, møter mv, vil også komme inn under den lave satsen.

MERK! Bruk av 8-prosent-satsen er imidlertid betinget av at formidlingen skjer for avgiftssubjekter (idrettslag mv) som er registreringspliktige for omsetning av tjenester i form av rett til å overvære idrettsarrangementer.

Formidling av rett til å benytte lokaler for andre aktører skal følge hovedregelen med 25 prosent mva (unntatt for formidling av romutleie i hotellvirksomhet mv der satsen er åtte prosent).

SPILLERRETTIGHETER

Formidling av retten til å benytte idrettsutøvere er avgiftspliktig (spilleragenter). Det gjelder også omsetning og utleie av slike rettigheter til å benytte idrettsutøvere.

MERK! Aktører som hovedsakelig - det vil si minst 80 prosent - baserer sitt tilbud på frivillig (ulønnet) innsats, er skjermet fra denne avgiftsplikten.

Symbolske vederlag som for eksempel gratis medlemskap, gratis utstyr eller et mindre honorar fratrukker ikke nødvendigvis innsatsen karakteren av å være ulønnet, ifølge departementet.

TIMELISTER

Timelister og lignende dokumentasjon på fordeling av dugnadsplikter vil kunne tjene som dokumentasjon på den frivillige innsatsen.

Finansdepartementet mener at et slikt krav ikke er tyngende:

"Enhver aktør som mottar vederlag for sine tjenester må ha en oversikt over om det er kapasitet til å levere de avtalte tjenestene, uavhengig av om dette tilbudet er basert på lønnet eller ulønnet innsats. En slik oversikt er blant annet nødvendig for å kunne tilby trening og å stå for arrangementer som cuper, kretsmesterskap og lignende."

Departementet legger også til grunn at idrettslag har god oversikt over organisasjonens frivillige og lønnede innsats og at hoveddelen av de som det her er meningen å skjerme har en betydelig høyere andel frivillig innsats enn det som kreves.

GOLF, BOWLING, SVØMMEHALL, TRENINGSSTUDIO: IKKE MVA

Adgang til

- treningsstudioer,
- golf,
- bowling,
- svømmehaller og undervisning i tilknytning til slik idrettsutøvelse

er fortsatt unntatt fra mva.

MERK! Dette skyldes at behovet for å skjerme frivillig sektor samt avgrensingsproblemer mot avgiftsunntakene for undervisningstjenester og fast eiendom ville ha gitt et altfor komplisert regelverk.

FRIVILLIG INNSATS

Finansdepartementet viser til at aktivitetene innenfor idrett i stor grad er basert på frivillig (ulønnet) innsats.

I tillegg kommer at det administrative arbeidet som regnskapsføring og lignende i betydelig grad utføres av personer som ikke nødvendigvis utfører de samme tjenestene i sitt yrke.

Dessuten kommer at regelverket for merverdiavgift er laget for profesjonelle næringsdrivende, og at dette regelverket innebærer et stort ansvar og strenge plikter.

På bakgrunn av dette har departementet lagt vekt på at mva- endringene innenfor idrettsområdet skal "gjøres på en måte som i størst mulig grad skjermer den frivillige delen av idretten".

[Gå til innhold](#)

REKLAME, MARKEDSFØRING

[Gå til innhold](#)

REKLAMEFILM

En reklamefilm er i utgangspunktet avgiftspliktig. Fakturaen fra filmprodusenten til oppdragsgiveren for en reklamefilm skal påplusses moms, både ved salg og utleie. Oppdragsgiveren får fradrag for moms. Produsentens eget arbeid med produksjonen av filmen regnes som arbeid på salgsvare, dvs momsplikt.

Honorar til aktører og modeller er normalt helt utenfor momsområdet.

Når det gjelder innkjøp av tjenester vedrørende tekst, manus, idéarbeid og regi sier Den norske Revisorforening at avgiftsspørsmålet er "usikkert, kontakt skattekontoret".

REKLAMEOPPDRAG

Et reklamebyrå skal legge moms på fakturaen for å ha levert tjeneste vedrørende planlegging, idéutkast og utarbeidelse av forslag til reklameframstøt.

Kunden får fradrag for momsen for reklametjenesten.

MARKEDSFØRING, SALGSKAMPANJE

Det er moms på opplegg for markedsføringskampanjer.

SPONSING

Sponsing er momspliktig som en markedsførings- eller reklametjeneste.

Advokat Kate Elin Wilhelmsen i daværende advokatfirma Andersen Legal (intervjuet i tidsskriftet Musikk-Kultur 6/2001):

"Husk at det er hver aktørs eget ansvar å passe på at avgiften blir betalt. Da holder det ikke å si at man ikke visste. Skjer det at skattekontoret kommer på bokettersyn, kan man bli ilagt avgift, renter og tilleggsavgift for flere år tilbake.

Mange festivaler, artister og kulturinstitusjoner henter inn betydelige sponsorbeløp. Dette er avgiftsmessig å betrakte som salg av en reklametjeneste - og dermed skal fakturaen toppes med 25 prosent moms."

På den andre sida kan en momspliktig artist, festival ol i avgiftsoppgaven kreve motregnet den momsen som er lagt ut feks i forbindelse med sponsingen.

Det kan være trykking, kjøp av bannere og flagg til sponsorarrangementer osv.

"Artister og andre som selger sponsering må gå nøye gjennom hva som er salg av feks konserttjenester til en sponsor - og til hvilken pris - og hva som er salg av profilering og reklame. Konsertbillettene som selges til en sponsor skal det ikke være moms på - for konserter er jo generelt fritatt. Men profileringen i forbindelse med konserten, slik som bannere, annonser og flyveblad om sponsoren, skal det betales avgift på. Til gjengjeld får man fradrag for den momsen man har betalt til andre i den forbindelse, sier Wilhelmsen."

MERK! For en enkelt artist eller kommersiell institusjon starter momsplikten når man passerer 50.000 kroner i avgiftspliktig omsetning. For ideelle organisasjoner er den tilsvarende grensen 140.000 kroner.

Advokat Wilhelmsen advarer mot forsøk på triksing for å komme rundt sponsormoms:

Har man solgt både konsertbilletter og profilering til en sponsor, kan man ikke overprise konsertbillettene for å øke billettens andel av sponsorbeløpet for å unngå moms - for så å jekke ned hva som er betalt for en eventuelt massiv og momspliktig reklamemarkering av arrangementet.

I slike tilfeller kan skattemyndighetene skjære gjennom og si at i realiteten er mesteparten av sponseringen reklame og ikke billettkjøp - og dermed skal det betales moms.

STØTTE UTEN KRAV OM GJENYTELSE

En lokal bedrift ønsker å støtte en festival, uten å kreve at de lokale arrangørene markerer dette på festivalen.

Arrangørene slipper dermed å beregne moms på beløpet. Det er ikke moms på slike gaver. Moms er aktuelt hvis det er snakk om gjenytelse på en eller annen måte, feks ved profilering, salg av annonseplass, plakater, bannere og annen reklame.

INFORMASJONSTJENESTER

Omsetning av informasjonstjenester - som ikke må blandes sammen med journalistikk - er momspliktig.

[Gå til innhold](#)

FORSKNING, UNDERVISNING

[Gå til innhold](#)

OPPDRAGSFORSKNING

Det er momsplikt på forskningstjenester, vel å merke bare når slike tjenester omsettes (oppdragsforskning). Momsplikten henger sammen med ytelse av forskningstjenester mot vederlag.

Finansdepartementet: "Avgrensingen av hva som kan anses som vederlag for en slik tjeneste, og hva som ikke er et vederlag, vil særlig kunne oppstå i forhold til forskning finansiert av offentlige midler. For at det skal oppstå en avgiftspliktig omsetning i slike tilfeller, vil det være av vesentlig betydning om det foreligger et krav på en konkret gjenytelse fra mottakeren av bevilgningen."

Ordinær forskning ved universiteter og høyskoler samt forskning som er finansiert gjennom Forskningsrådet er unntatt fra moms.

MERK! Finansdepartementet har avgitt en lengre tolkningsuttalelse (15. juni 2001) om omsetningsbegrepet i merverdiavgiftsloven i forhold til forskningstjenester.

UNDERVISNING

Undervisning/opplæring ("formidling av kunnskap") er unntatt fra momsområdet.

Dette gjelder både skoleundervisning, yrkesrettet/-kompetansegivende undervisning og mer fritidsrettet undervisning.

Både praktisk og teoretisk opplæring/undervisning er unntatt, uavhengig av om den skjer i offentlig eller privat regi.

Eksempelvis er fagopplæring i arbeidslivet, etatsopplæring og voksenopplæring av det offentlige, studieforbund og gjennom fjernundervisning, unntatt.

Innenfor fritid er undervisning eksempelvis i musikk-, danse-, ride-, ski- og svømmeskoler unntatt, på samme måte som fritidsrettet undervisning i form av ulike kurs. Et skolekorps kan for eksempel kjøpe spilletimer av dirigenter eller musikere uten moms på toppen.

TIPS! Utdypende stoff om spørsmålene om undervisning og moms finner du under "Finansdepartementets tolkningsuttalelse av 15. juni 2001 om merverdiavgiftsloven § 5 b første ledd nr 3 - unntaket for undervisningstjenester".

FJELLKLATRING, BREVANDRING OSV

Feks fjellklatrings- eller brevandringskurs er unntatt fra moms så sant det er snakk om "mer instruksjonspregede aktiviteter med et selvstendig opplæringsformål" (Finansdepartementet).

KURSING, VEILEDNING AV ANSATTE

Kursing, veiledning mv av ansatte i tilknytning til omorganisering av bedrifter, regnes ikke som en undervisningstjeneste dersom bedriften har tatt kontakt og kursleverandøren/kursholderen lager et opplegg for bedriften. Det blir da mer en konsulentveiledning.

Derimot: Mer generell veiledning til ansatte i feks avtalefestede og lovfestede rettigheter knyttet til stillingsvern mv, regnes som undervisning. Det samme gjelder eksempel kurs for etatsansatte eller yrkesgrupper om endringer i regelverk og samfunnsliv.

At et kurs er tilrettelagt for en særskilt gruppe vil ikke si det samme som at du er over i en avgiftspliktig konsulent- eller rådgivningstjeneste. Både bedriftsintern opplæring og ekstern kursing av ansatte er unntatt fra moms.

NÆRINGS LIVSKONFERANSE

"Ved avholdelse av eksempelvis en konferanse for en organisasjon innen næringslivet hvor deltakerne betaler et særskilt vederlag for konferansen og hvor det er en rekke eksterne forelesere som orienterer om ulike emner, vil det derimot anses å forelegge en avgiftspliktig tjeneste."(Finansdepartementet.)

Vår kommentar: Departementet må med dette mene at det skal være moms på deltakeravgiften som arrangøren innkrever, ikke på den enkelte forelesers honorar.

Departementet har utdypet dette slik:

"Avgiftsplikt oppstår ved omsetning, dvs at det betales et vederlag for tjenesten. Om deltakerne ikke betaler oppstår det altså ikke spørsmål om moms. Det er omsetning av undervisningstjenester, dvs formidling av kunnskap, som er unntatt for moms. Hvis det foregår undervisning på konferansen (hvor det betales for å komme inn), blir det ikke moms. Om konferansen derimot består i meningsutveksling og rådgivning, og det betales for å komme inn, blir det momsplikt."

BINDENDE FORHÅNDSUTTALELSE:**STIFTELSE MED KONFERANSE**

En stiftelse, etablert i 1997 som en ikke-næringsdrivende stiftelse etter stiftelsesloven, har som formål å arrangere konferanser om energispørsmål eller beslektede emner. Konferansens målsetting er å by deltakerne et forum for menings- og kunnskapsutveksling om energispørsmål og dertil hørende virksomhet.

Stiftelsen - som hvert år tar inn fire million kroner i deltakeravgift i løpet av en femdagers konferanse - ønsket en bindende forhåndsuttalelse: Medfører en slik konferanse momsplikt? Må stiftelsen registrere seg?

Skattedirektoratets dom (mai 2002) var klar: Ja.

- Vi oppfatter konferansen som et kontaktforum for gjensidig utveksling av erfaringer og meninger om utviklingen på olje- og energisektoren politisk, økonomisk og teknisk mellom deltakerne, og at det ikke i særlig grad er tale om kunnskapsformidling i form av undervisning, sa direktoratet.

Det ble ikke ansett avgjørende for spørsmålet om avgiftsplikt at organisasjonen ikke har erverv til formål. Det kan heller ikke alene legges vekt på om organisasjonen foretar sine priskalkulasjoner og lignende ut fra et ideelt formål om ikke å oppnå fortjeneste på sin virksomhet, slik det er tilfelle med denne stiftelsen.

Når det gjelder kravet om omfang og varighet for at det skal være en næring, viser Skattedirektoratet til at det er tale om et årlig arrangement som strekker seg over ca fem dager og som krever et ikke ubetydelig arbeid i form av planlegging og oppfølging gjennom året fra stiftelsens styre og bruk av innleide medarbeidere under selve konferansen.

Deltakeravgiften er relativt høy og utgjør samlet fire millioner kroner årlig. Skattedirektoratet legger til grunn at dette oppfyller kravene til omfang og varighet i relasjon til spørsmålet om stiftelsen skal anses å være næringsdrivende etter merverdiavgiftsloven.

Stiftelsen selv hadde vist til at det er høyst usikkert om stiftelsen kan drives videre i sin nåværende form, dersom det foreligger registreringsplikt.

Mange deltakere representerer nemlig offentlige myndigheter og andre juridiske personer uten fradragsrett for inngående merverdiavgift. En rekke utenlandske deltakere vil også være avskåret fradragsrett, utover det som følger av refusjonsordningen etter merverdiavgiftsloven. Stiftelsen antar at 60 prosent av deltakerne vil mangle fradragsrett.

Men det påvirket ikke Skattedirektoratets vurdering.

KONFERANSER MED INFORMASJONSUTVEKSLING

Det er ikke er momsfristak for deltakeravgiften på konferanser med informasjonsutveksling (artikkel på skatteetaten.no 15. oktober 2007).

Momsfristak for konferanser gjelder kun i de tilfeller der det er snakk om ren undervisning av deltakerne.

MOMS PÅ ALL OMSETNING

Hovedregelen er som kjent at det skal beregnes merverdiavgift ved all omsetning av varer og tjenester som ikke er spesielt unntatt avgiftsplikt. Det skal derfor beregnes merverdiavgift på deltakeravgift ved avholdelse av konferanser mv, med mindre tilbudet inneholder tjenester som er særskilt unntatt.

Det er bl.a. avgiftsfritak for omsetning av undervisningstjenester, som ifølge skatteetaten "kjennetegnes ved at formålet er å formidle kunnskap".

INFORMASJONS- OG ERFARINGSUTVEKSLING

Skatteetaten skriver at unntaket for undervisningstjenester må avgrenses mot informasjonsutveksling:

"Vederlag for deltakelse på konferanser, som f.eks. har for å forberede informasjons- og erfaringsutveksling, og hvor deltakerne kan ta del i debatter og analyse av konkrete problemstillinger, overvære framleggelse av forskningsresultater eller lignende, skal avgiftsberegnes som følge av at all informasjonsformidling er avgiftspliktig.

En konferanse som beskrevet har som formål å legge forholdene til rette for meningsutveksling med gjensidig nytte. Formålet er ikke at tjenesteyteren skal formidle kunnskap uten å få noen kunnskap tilbake (lærer - elevsituasjon)."

INFO OM FORHANDLINGER

- Informasjon om forhandlingsstrategi/-resultat anses heller ikke som undervisning, selv om tilhørerne får kunnskap om strategier/resultat og kan benytte denne kunnskapen i andre sammenhenger, mener skatteetaten. Formålet vil i slike tilfeller ikke være å undervise, men mer å informere om faktiske hendelser.

KONFERANSER SOM KONTAKTFORUM

Konferanser som har til formål å fungere som kontaktforum for gjensidig utveksling av erfaringer og meninger mellom deltakerne anses heller ikke å være omfattet av unntaket for undervisning.

BÅDE UNDERVISNING OG INFO: SPLITTET AVGIFT

Dersom kurs, konferanser eller lignende inneholder både undervisningstjenester og avgiftpliktige tjenester, og deltakerne betaler ett vederlag for hele tilbudet, skal vederlaget i forhold til avgiftsberegningen splittes.

TILRETTELEGGING

Virksomhet som består i å tilrettelegge for kurs, konferanser mv (bestilling av møtelokaler, overnatting og servering), men som ikke har noe å gjøre med selve innholdet i arrangementet, er avgiftspliktig.

EKSAMEN - SENSURERING

Betaling for en eksamen eller for sensurering av en eksamen er unntatt fra moms.

Består en tjeneste kun av sertifisering av kompetanse, vil den være momspliktig. Dette vil f.eks. omfatte tilbud om å teste egen kunnskap i bruk av dataverktøy via internett som ledd i å bli sertifisert som operatør.

Ren sertifisering er momsfri hvis den kommer inn under offentlig myndighetsutøvelse.

En undervisning som ender opp med en sertifisering/eksamen, er unntatt fra moms.

OPPLÆRING I FORBINDELSE MED LEVERING AV VARE ELLER TJENESTE

Et firma selger et regnskapsprogram for småbedrifter. De kunder som ønsker det, kan i den sammenhengen få kjøpe forskjellige regnskapskurs. Må firmaet legge moms på kursprisene? Her er reglene:

Vederlag for opplæring som inngår som en del av selgers kostnader i forbindelse med levering av varer eller avgiftspliktige tjenester, gir ifølge Finansdepartementet momsplikt.

Men: Kan opplæringen regnes som en selvstendig ytelse, er den momsfri undervisning.

UNDERVISNINGSMATERIELL

Dersom det i forbindelse med ytelsen av undervisningstjenester også omsettes undervisningsmateriell, skal det avgjøres konkret i det enkelte tilfellet om dette skal regnes som vanlig avgiftspliktig varesalg, eller om det er unntatt fra moms fordi det er omsatt som et naturlig ledd i undervisningstjenesten.

Finansdepartementet sier at trykksaker ment for utfylling, innsetning mv vil komme utenfor avgiftsfritaket, altså medføre momsplikt. Derimot: "Kompendier som er særskilt utarbeidet, kommer inn under momsfritaket."

Språkkurs, bestående av kassetter eller CD-plater, vil være ordinær vareomsetning og dermed momspliktig.

TEKST SOLGT DIGITALT

Tekst solgt digitalt til sluttbruker er momspliktig. Dette gjelder også e-bøker. Selges en tekst elektronisk, skal det uansett plusses moms på prisen, også om det er tekst som foreligger i momsfri trykt bok (eller momsfritt tidsskrift eller momsfri avis).

MERK! All elektronisk formidling av tekst mv er momspliktig. Men dette gjelder vel å merke formidling og salg av tekst mv. Det utløser ikke momsplikt om eksempelvis en forfatter, oversetter, journalist mv distribuerer (selger) sitt manus til redaktøren.

[Gå til innhold](#)

UTLANDET: INNFØRSEL OG UTFØRSEL

[Gå til innhold](#)

25 PROSENT MVA PÅ KJØP AV E-PRODUKTER FRA UTLANDET

Det er fra 1. juli 2011 merverdiavgift på 25 prosent når privatpersoner bosatt i Norge kjøper elektroniske tjenester fra utlandet.

– Det bør betales merverdiavgift ved nedlasting av filmer og ebøker mot betaling, uavhengig av om produktet kjøpes fra tilbyder etablert i Norge eller utlandet. Vi må ha like konkurransevilkår, sa finansminister Sigbjørn Johnsen i forbindelse med at statsbudsjettet for 2011 ble lagt fram.

MERK! Dette endret ikke reglene for næringsdrivende og offentlig virksomhet. De pliktet allerede da å beregne og betale merverdiavgift ved kjøp av fjernleverbare tjenester fra utlandet.

Ansvar for beregning og betaling av norsk merverdiavgift skal ligge hos leverandøren når kjøperen er en privatperson. Endringene medførte derfor ikke ekstra arbeid for kjøpere av elektroniske tjenester.

UTENLANDSKE LEVERANDØRER SKAL REGISTRERES

Endringen innebar at det ble nødvendig å registrere utenlandske leverandører som ikke allerede var etablert innenfor det norske merverdiavgiftsområdet.

Det ble opprettet en forenklet registreringsordning på linje med den som er etablert i EUs merverdiavgiftsregelverk. Denne ordningen har vist seg å fungere godt i EU.

“IKKE NY AVGIFT”

Det var viktig for Finansdepartementet å få fram at dette ikke innebar avgiftslegging av en ny type tjenester, men at det skal betales merverdiavgift ved kjøp av slike tjenester uavhengig av om leverandøren er etablert utenfor eller innenfor det norske merverdiavgiftsområdet.

Det ble heller ikke endringer for leverandørene som allerede var registrert i Merverdiavgiftsregisteret. Leverandørene som etablerer seg i norsk merverdiavgiftsområde, vil ha vanlig registreringsplikt.

TIPS! På neste side finner du en forenklet og skjematisk oversikt over merverdiavgift ved levering av elektroniske tjenester fra 1. juli 2011.

LEVERING AV ELEKTRONISKE TJENESTER FRA 1. JULI 2011

	Leverandør	Mottaker	Merverdi-avgifts-pliktig i Norge	Ansvar for beregning og betaling av norsk mva
Innenlands omsetning	Næringsdrivende i Norge	Næringsdrivende i Norge	Ja	Leverandør
	Næringsdrivende i Norge	Privatperson i Norge	Ja	Leverandør
Innførsel	Næringsdrivende utenfor Norge	Næringsdrivende i Norge	Ja	Mottaker
	Næringsdrivende utenfor Norge	Privatperson i Norge	Ja	Leverandør

FAKTURA TIL UTENLANDSK OPPDRAGSGIVER (EKSPORT AV TJENESTER)

Om du skal beregne moms når du sender faktura for en tjeneste til en utenlandsk oppdragsgiver, avhenger av flere faktorer:

- En tjeneste må etter de vanlige eksportreglene være helt ut til bruk i utlandet for at en norsk leverandør av en tjeneste skal slippe å beregne moms av omsetning til utlandet.
- Annet krav er at tjenesten enten utføres i utlandet, eller utføres her i landet for oppdragsgiver bosatt i utlandet.

Utføres tjenesten i utlandet, må det i salgsbilag føres opp når og hvor tjenesten er utført.

For tjenester utført her i landet for oppdragsgiver bosatt i utlandet, skal det i bilagene dokumenteres at tjenesten er helt ut til bruk i utlandet.

TJENESTER SOM FJERNLEVERES TIL UTLANDET

For tjenester som kan fjernleveres - feks

- i vanlig brevpost,
- ved digital overføring, feks epost, eller
- ved nedlasting fra Internett

gjelder det spesielle regler. Her kan nemlig ulike regler i forskjellige land lett føre med seg at tjenesten blir avgiftsbelagt både i Norge og utlandet.

For å unngå dette, skal tjenester som kan fjernleveres, ikke medføre moms i Norge når de leveres til bruk for næringsdrivende/firma - eller offentlig myndighet - hjemmehørende i utlandet.

MERK! Dette betyr at alt av tjenester som kan sendes til utlandet per post eller over nettet - eksport - er fritatt for moms i Norge når det sendes til mottaker som er næringsdrivende/firma eller myndighet i utlandet.

Det er sannsynlig at mottakeren i utlandet må betale avgift i sitt eget land. Det går i tilfelle helt utenom fakturaen fra den norske tjenesteleverandøren, og berører ikke denne i det hele tatt.

Finansdepartementet har forøvrig tatt et lite forbehold her. Formålet med fritaket er å hindre dobbelt avgift.

Formålet er ikke at det ikke skal være noen avgift verken i Norge eller i det andre landet:

"På denne bakgrunn kan det få betydning for avgiftsplikten om det kan dokumenteres at utenlandsk mottaker eller tjenesteleverandør har betalt merverdiavgift på den aktuelle omsetningen i et annet land", sier Finansdepartementet.

LEVERINGER TIL NORGE FRA JOBBFERIE I UTLANDET

En oversetter leverer oversettelser til oppdragsgivere i Norge også når han periodevis oppholder seg i utlandet.

Oslo fylkesskattekontor så på saken, og sa følgende: "Selv om tjenestene både utføres og oversendes (brev eller elektronisk) fra et feriested i utlandet, anses omsetningen som norsk innenlandsk omsetning, siden De er næringsdrivende med hovedkontor/adresse i Norge."

De vanlige norske reglene for moms eller ikke på oversettelser gjelder altså i et tilfelle som dette.

LEVERINGER TIL NORGE FRA NORSK-ETABLERT FIRMA I UTLANDET

En oversetter har etablert eget firma i London og sender oversettelser til oppdragsgivere i Norge.

Han skal levere fakturaer uten moms - ikke engelsk moms, ikke norsk moms.

Det er oppdragsgiveren i Norge som må vurdere (norsk) moms eller ikke på de oversettelsene han bestiller - eller andre tjenester han kjøper fra utlandet.

Dette er kravene for at oversettelsen mottatt fra utlandet skal medføre moms:

- Oversettelsen må være til bruk i Norge.
- Oversettelsen må kunne fjernleveres (post, e-post, Internett mv) - og det kan enhver oversettelse.
- Oversettelsen må være momspiktig etter vanlige norske regler.

Er oversettelsen momspiktig og levert av utenlandsk tjenesteyter, må oppdragsgiveren (importøren) selv både beregne og betale moms til statskassen.

Dette gjelder faktisk også om oppdragsgiveren ikke er momsregistrert.

Er oversettelsen etter momsreglene momsfri, skal ikke oppdragsgiveren gjøre noe i forhold til avgiftsmyndighetene.

TJENESTER FRA UTLANDET SOM KAN FJERNLEVERES (IMPORT AV TJENESTER)

Er det moms på tjenester som du kjøper fra utlandet via Internett eller epost?

Svaret er ja, men på visse betingelser og etter spesielle regler.

For det første må det være en tjeneste som er avgiftspliktig ved innenlands omsetning.

Skattedirektoratet nevner "tjenester fra rådgivningsvirksomheter, advokater, revisorer mv".

Det må dessuten være en tjeneste som kan fjernleveres (dvs at "tjenesten eller tjenestens art ikke eller vanskelig kan knyttes til et bestemt fysisk sted").

Typiske tjenester som kan fjernleveres er brevpost, digital overføring, feks via epost eller nedlasting fra Internett.

Videre må du være næringsdrivende hjemmehørende i Norge, og tjenesten må være til bruk i Norge.

Det er du selv som mottaker som skal beregne og betale moms av vederlaget for tjenesten.

MERK! Dette er altså motsatt de vanlige momsreglene, der det er selgeren som skal beregne moms ved omsetning av tjenester.

SLIK MOMS-FØRES TJENESTER FRA UTLANDET

Vi tar som eksempel et norsk foretak som kjøper designtjenester fra et firma i England.

Tjenestene leveres som filer i aktuell programvare. Det engelske firmaet legger ikke mva på fakturaene det maller.

Det norske foretaket - som er mva-registrert - må selv rapportere inn mva for disse fakturaene i sitt mva-oppgjør.

Dette gjøres slik på mva-oppgaven:

- 1) Vi sier at det norske foretaket i løpet av én termin (som kan være på feks to måneder eller på ett år, evt annet tidsrom) har kjøpt og mottatt tjenester tilsvarende 10.000 norske kroner fra utlandet.
- 2) I foretakets ordinære regnskap føres 10.000 kroner til fradrag.
- 3) Dette beløpet fører foretaket dessuten som beregningsgrunnlag i mva-oppgavens Post 7 Beregningsgrunnlag for tjenester kjøpt fra utlandet.
- 4) Beregnet avgift på 25 prosent av 10.000 kroner i post 7 blir 2500 kroner.
- 5) I Post 8 Fradragsberettiget inngående avgift fører følgelig foretaket tilsvarende 2500 kroner.
- 6) Sum null når det gjelder realiteten i mva-oppgjøret for handelen med det engelske firmaet.
- 7) Men det norske foretaket har her gjort det helt etter boka.

MERK! En del regnskapsprogrammer som også kan kjøre ut mva-oppgaver skal kunne gjøre dette med Post 7 og 8 automatisk. Du må bare finne - eller sette opp spesifikasjonene - i riktige konti i regnskapsprogrammet. Når du da fører opp 10.000 kroner der, går samtidig pluss 2500 kroner og minus 2500 kroner inn på de riktige mva-konti i regnskapet.

Vederlag i utenlandsk valuta skal regnes om til norske kroner ut fra kursen på tidspunktet tjenesten leveres (altså ikke tidspunktet du betaler).

IKKE MOMS-REGISTRERT PGA UTENLANDSMOMS

MERK! Er du ikke momsregistrert, skal du ikke beregne og betale moms på tjenester fra utlandet når avgiftsbeløpet i løpet av et kvartal er mindre enn 500 kroner. Er du ikke momsregistrert, skal du bruke en særskilt omsetningsoppgave som dekker et kvartal om gangen. Du skal ikke levere oppgave for kvartaler der det ikke påløper pliktig avgift.

Du skal bruke den vanlige momssatsen på 25 prosent.

MERK! Du blir ikke momsregistrert selv om du en eller flere ganger må levere denne spesielle utenlandsoppgaven og innbetale en slik "utenlandsmoms". Du får heller ingen rett til å trekke fra moms som du selv har lagt ut i forbindelse med virksomheten din, slik momsregistrerte har.

TJENESTER FRA UTLANDET SOM IKKE KAN FJERNLEVERES

Tjenester fra utlandet som ikke kan fjernleveres er typisk arbeid på fast eiendom eller vare i Norge, eller utleie av varer, transporttjenester, serveringstjenester mv.

Kjøper du slike tjenester fra en utenlandsk næringsdrivende, er det ikke du som skal ordne med avgiften. Den utenlandske næringsdrivende må selv sørge for å registrere seg i Merverdiavgiftsmanntallet her i landet, eventuelt ved en norsk representant.

VARER FRA UTLANDET

Varer som importeres fra utlandet skal fortolles, og da påløper moms. De vanlige reglene gjelder, slik at en vare får samme moms som den ville hatt ved innenlandsk omsetning.

EKSEMPEL: Importerer du bøker til eget bruk, skal du betale null prosent i moms, på samme måte som om du kjøpte bøkene i en bokhandel eller direkte fra et norsk forlag. Men importerer du bøkene for videresalg, påløper vanlig moms.

Det skal også betales moms når varen mottas fra utlandet til leie, eller som gave eller lån.

BINDENDE FORHÅNDSUTTALELSE: KONSULENT UTENLANDS

NN skulle drive konsulentvirksomhet næring i et par år i et annet land - her kalt X-land: Bistand til utvikling og forbedring av bedrifters ledelsessystemer.

Han hadde arbeidet med dette i X-land tidligere, men da i et ansettelsesforhold.

Spørsmålet var: Hva med skatt og moms i denne sammenheng?

NN ba om en bindende forhåndsuttalelse fra skatteetaten, slik at han i forkant ville ha full oversikt over alt vedrørende skatt og moms.

En slik bindende forhåndsuttalelse koster for privatpersoner og personlig næringsdrivende to rettsgebyr - for tida 1720 kroner.

Han regnet med, over en toårsperiode, å tilbringe til sammen 200-250 døgn per år i X-land.

Oppholdet der ville fordele seg over flere perioder per år, slik at han ikke på noe tidspunkt ville oppnå å ha et sammenhengende opphold på mer enn 12 måneder.

Han ville arbeide både med X-land-prosjektet og med andre prosjekter han hadde påtatt seg som ledd i konsulentvirksomheten. Han ville også drive konsulentvirksomhet under opphold seg i Norge.

NN ønsket en bindende forhåndsuttalelse vedrørende skattlegging av næringsinntekten i X-land, bl a om det skal beregnes trygdeavgift av inntekten.

Han lurte også på om virksomheten blir registrerings- og avgiftspliktig etter merverdiavgiftsloven og om det skal beregnes merverdiavgift av konsulenttjenester utført for bedrifter i X-land.

Alt dette foretok så Skattedirektoratet en grundig gjennomgang av, og kom fram til følgende konklusjon:

NN vil bli skattepliktig til Norge for inntekt opptjent i konsulentvirksomhet som er utøvd i X-land. Dersom han anses som medlem av folketrygden av trygdemyndighetene, skal det også svares trygdeavgift av inntektene.

NN vil bli registreringspliktig i avgiftsmanntallet for sin konsulentvirksomhet fra det tidspunkt omsetningen overstiger 50.000 kroner i løpet av en periode på 12 måneder.

Full norsk skatt, full norsk moms, altså.

EKSPORT AV VARER

Salg av varer til utlandet er som hovedregel fritatt for beregning av merverdiavgift så sant visse vilkår og legitimasjonskrav er oppfylt.

Det skal ikke betales utgående merverdiavgift ved omsetning av varer ut av merverdiavgiftsområdet. Merverdiavgiftsområdet er det norske fastland og alt område innenfor territorialgrensen, men ikke Svalbard, Jan Mayen eller de norske bilandene.

Fritaket gjelder bare når selgeren utekspederer varene til mottakers adresse i utlandet mv.

Kjøper kan i utgangspunktet ikke selv hente varen direkte på selgers lager og for egen regning ta den ut av landet. (Med unntak for indirekte eksport, se nedenfor).

Det er selve eksporten som medfører fritaket, og ikke hvem som er kunden eller hvem som mottar fakturaen. Kjøpers bosted er i utgangspunktet uten betydning. Det avgjørende er at salgsbetingelsene innebærer at varene leveres til kjøper i utlandet.

VIA TOLLVESENET

Varene skal som hovedregel utekspederes gjennom tollvesenet. Fritaket skal dokumenteres med salgsdokument, tolldeklarasjon og attest for utførsel fra transportøren eller tollmyndighetene.

Utførselen skjer ved at registrert selger (eksportør) legger fram for tollvesenet en utfylt deklarasjon på Enhetsblanketten RD 0016 eller RD 0018 med tilhørende fakturaer. Er det gitt tilfredsstillende opplysninger, vil tollvesenet gi utførselstillatelse. Selgeren kan deretter fakturere omsetningen uten beregning av merverdiavgift.

ELEKTRONISK FORTOLLING

Ved bruk av TVINN (elektronisk fortolling) gjelder de samme regler som ved tollekspedering og papirdeklarasjoner.

TVINN-deklaranter skal bare legge fram tolldokumenter-/grunnlagsdokumentasjon dersom tollvesenet krever det.

Gjenpart av tollstemplettolldeklarasjon (del 3) må oppbevares i regnskapet i 10 år og gjelder som legitimasjon for det avgiftsfrie salget.

MERK! Med attest for utførsel menes bekreftelse fra transportøren om at varen er mottatt for utførsel.

Attest for utførsel fra tollmyndighetene kreves i følgende tilfeller:

- avsenderen foretar selv transporten av varen til grensen,
 - utførselen foregår med en transportør som ikke er registrert i Norge,
- og
- utførsel av landbruksvare der det skal søkes om refusjon etter tolloven.

VARER MED VERDI LAVERE ENN 5000 KRONER

Varer med en verdi lavere enn 5000 kroner per sending pliktes ikke utført gjennom tollvesenet. Fritaket for merverdiavgift skal da dokumenteres med salgsdokument og attest for utførsel fra transportøren eller tollmyndighetene.

Vi behandler ikke her utførsel av varer til petroleumsvirksomhet.

VIDERESALG TIL UTLANDET

Levering av varer i Norge er i utgangspunktet merverdiavgiftspliktig omsetning, selv om kjøperen skal ta med seg varen ut av landet.

Det er imidlertid fritak for merverdiavgift dersom kjøperen er et registrert avgiftssubjekt og denne har videresolgt varene ut av Norge før varene er levert.

MERK! Fritaket forutsetter at kjøperen umiddelbart tollektspederer varene for utførsel.

FRADRAGSRETT

Virksomheter som har omsetning som er fritatt etter merverdiavgiftslovens eksportbestemmelser vil ha fradragsrett for inngående merverdiavgift på kostnader knyttet til denne omsetningen.

OMSETNING I UTLANDET

Omsetning fra Norge til utlandet skal avgrenses mot omsetning som skjer i utlandet. Omsetning av varer og tjenester i utlandet rammes ikke av norsk merverdiavgift.

Det er uten betydning for merverdiavgiftsplikten at fakturering og betaling foregår her i landet så lenge leveringen av varene foregår utenfor Norges grenser. Det er også uten betydning om kjøper er næringsdrivende, privatperson eller offentlig organ.

Kjøpers bosted er i utgangspunktet uten betydning så lenge varen er levert i utlandet.

Varer som i salgsøyeblikket befinner seg i utlandet og som kjøper rettslig sett får levert i utlandet, skal ikke avgiftsberegnes etter norske regler.

MERK! Norsk virksomhet som selger varer i utlandet må vurdere om det foreligger plikt til å registrere seg for merverdiavgift i de enkelte land det selges i.

[Gå til innhold](#)

MOMS OG REGNSKAPSREGLER

[Gå til innhold](#)

Momsplikt i seg selv endrer ikke regnskapsreglene. Driver du næring, må du uansett føre regnskap.

Det er uavhengig av om du driver virksomheten som enkeltpersonforetak eller som selskap.

MERK! Etter regnskapsloven er det ikke nødvendig å sette opp eget årsregnskap for enkeltpersonforetak som har eiendeler til en regnskapsmessig verdi av 20 millioner kroner eller mindre eller har gjennomsnittlig opp til 20 ansatte (målt etter årsverk) og ansvarlige selskaper opp til fem millioner i omsetning, under fem ansatte og under seks deltakere.

Men næringsoppgave og selvangivelse må naturligvis fylles ut og sendes inn til vanlige frister etter hvert årsskifte.

MOMS I REGNSKAPET: MOMSREGISTRERT

Hvordan blir regnskapsføringen når du er momsregistrert?

For en virksomhet som er registrert i momsregisteret, blir moms - enkelt forklart - moms med 25-prosent-satsen behandlet slik i regnskapet:

EKSEMPEL: Betaler du feks 125 kroner for en vare eller tjeneste som du kjøper til virksomheten, inklusiv moms, splittes avgift og pris uten avgift. Regnskapet ditt vil vise at varen/tjenesten kostet 100 kroner pluss at moms utgjør 25 kroner.

Her blir det til sjuende og sist slik at de 100 kronene forblir i ditt resultatregnskap som en kostnad, mens de 25 momskronene går inn som en del av momsoppgjøret.

De 25 kronene er jo ikke noen kostnad så lenge du er momsregistrert. Du får dem tilbakebetalt.

MOMS I REGNSKAPET: IKKE MOMSREGISTRERT

For en virksomhet som ikke er registrert i momsregisteret, blir det enkelt forklart slik:

Betaler du feks 125 kroner for en vare eller tjeneste som du kjøper til virksomheten, inklusiv moms, er kostnaden som føres i regnskapet 125 kroner.

Du spesifiserer ikke momsen.

REGNSKAPSFØRER/REVISOR

Momsregistrering medfører ikke at virksomheten din må engasjere en regnskapsfører.

En annen sak er at du bør vurdere om det ikke kan være fornuftig. Et regnskap for et år for en virksomhet - stor eller liten - innebærer langt mer enn ut- og inn-bilag.

Gjør du tabber i regnskapsførselen, kan resultatet lett bli at du betaler mer i skatteoppgjøret - og eventuelt også i momsoppgjøret - enn det du skulle ha gjort.

Et regnskapsbyrå koster fort en del tusen kroner i året. Men samtidig er du spart for mange timers arbeid. Kanskje du på de timene i stedet kan produsere/selge mer, og både betale regnskapsbyrået og ha penger til overs?

Momsregistrering medfører heller ikke noe krav om at virksomheten din må ha revisor.

[Gå til innhold](#)

REGNSKAP NÅR DU SELGER MED MOMS

[Gå til innhold](#)

KRAVENE TIL SALGSDOKUMENTER

Lurer du på hvordan en faktura med moms skal se ut, kan du ta en kikk på de fakturaer som du selv mottar: De kan være ganske forskjellige. Poenget er at fakturaene som du leverer fra deg som momspiktig, må oppfylle lovens krav. For det første skal fakturaene (salgsdokumentene) være løpende nummerert. Videre skal de inneholde

- dato fakturaen blir skrevet
- hvem som er kjøper og selger (partenes navn og adresse)
- ytelsens art og mengde
- tid og sted for levering
- beløp og forfallsfrist
- eventuelle avgifter

Selgerens organisasjonsnummer skal være med.

MERK! Organisasjonsnummer (ni sifre) får du ved registrering av foretak i Enhetsregisteret eller Foretaksregisteret i Brønnøysund. Det skal stå på alle brev og forretningsdokumenter. Er virksomheten registrert også i Merverdiavgiftsmanntallet, skal alle salgsdokumenter (faktura, nota, regning, evt sluttseddel, avregningseddel, bilag mv) i tillegg inneholde bokstavene MVA plassert bak organisasjonsnummeret. Til internasjonal korrespondanse anbefales dessuten landkoden for Norge - NO.

Slik kan et organisasjonsnummer for en virksomhet med momspiktig omsetning se ut: Foretaksregisteret 987 321 654 MVA, evt Foretaksregisteret NO 987 321 654 MVA.

FØRES PÅ HVILKEN TERMIN?

Momsplikten oppstår i utgangspunktet på det tidspunktet varen eller tjenesten leveres.

Men: Hvis du først er (blitt) momspiktig, har det i mange år vært godtatt at det er datoen på fakturaen som avgjør hvilken momstermin den skal tas med.

Skattedirektoratet har bare satt én betingelse: Faktura må skrives ut senest 30 dager etter levering.

Har du i løpet av en termin sendt ut fakturaer hvorav tilsammen feks 10.000 kroner utgjør moms, går de inn i ditt momsoppgjør for terminen. Dette er helt uavhengig av om momspengene rent faktisk er gått inn på din konto.

Har noen kunder i tillegg kjøpt avgiftspliktige varer eller tjenester av deg, og betalt kontant, hører dette også med i momsoppgjøret.

Har du på den andre sida kjøpt kontorrekvisita med tilsammen feks 5000 kroner i moms, og mottatt faktura på det du har kjøpt, reduserer dette ditt momsoppgjør tilsvarende, uavhengig av om du har betalt regningen(e).

Det samme gjelder momsen på kjøp du har gjort kontant i terminen.

MERK! Regelen om at fakturatidspunkt avgjør momstermin, gjelder på ubestemt tid framover. Når nye bokføringsregler en gang i tida trer i kraft, kan dette bli endret.

FORSKUDDSFAKTURA

I noen tilfeller kunne det kanskje være aktuelt å sende forskuddsfaktura før tjenester er levert, etter avtale med de aktuelle kunder, og evt med virkning for momsoppgjøret.

Skattedirektoratet sier dette om periodisering av merverdiavgift:

"Forskuddsfakturering kan - med unntak av tilfeller hvor løpende abonnementer mv forskuddsbetales - ikke finne sted."

Dette er hovedregelen. Unntaket gjelder "løpende abonnementer".

Det omfatter eksempelvis aviser, tidsskrifter, strøm, telefon osv. Der er altså forskuddsfakturering greit.

Forbudet mot forskuddsfakturering henger sammen med "muligheten for avgiftsunndragelser ved utstedelse av pro forma salgsdokumenter inklusive merverdiavgift uten at det forelå noen avtale om salg".

SUKSESSIVE YTELSE

I noen sammenhenger jobber du over lang tid med et oppdrag før det kan faktureres.

Er det da kurant å vente med momsinnberetningen til faktura er sendt? I praksis er det nok oftest det som skjer. For de som kun har en årlig momstermin, er vel heller ikke problemet så stort.

Men Skattedirektoratet ønsker suksessivt momsoppgjør i slike sammenhenger (i alle fall hvis du har to måneders momsterminer).

Direktoratet skriver (informasjonsskriv 29. juni 2001):

"Det følger av regnskapsprinsippet/realisasjonsprinsippet at inntektsføring i prinsippet skal skje etter hvert som varene leveres og tjenestene utføres. Det antas å være vanskelig å anvende dette prinsippet fullt ut ved levering av tjenester, da leveringen gjerne skjer suksessivt, feks advokattjenester. Det kan neppe kreves at avgiftspliktige skal foreta utfakturering time for time. Det må imidlertid kunne stilles krav om at det per to måneder foretas avgiftsberegning og utfakturering av de tjenester som er utført i terminen, med forbehold om mulig "utsettelse" som følge av 30-dagers regelen for faktureringsfrist."

USIKRE INNTEKTER

Hva med moms hvis det er usikkert hva du til slutt tjener på de tjenester du yter, eventuelt når du vil motta betalingen? Er det slik at du ikke har noe krav på vederlag for din(e) tjeneste(r) før en bestemt hendelse inntreffer, regnes ikke inntekten som tjent opp før hendelsen har funnet sted. Først da skal momsen inn i aktuell momstermin.

EKSEMPEL: Dette kan feks gjelde en eiendomsmegler. Meglerens provisjon ved salg av fast eiendom regnes først som tjent opp når handelen har skjedd, dvs på tidspunktet for aksept. Meglerens eventuelle plikter til å besørge tinglysning, oppgjør osv i ettertid regnes som en del av hovedytelsen, og er momspliktig på aksepttidspunktet.

Men: Vederlag som megleren mottar uavhengig av om eiendommen selges, regnes for opptjent etterhvert som tjenestene ytes. Dette kan feks være fast honorar, betaling for utarbeidelse av prospekt, innrykk av annonser mv.

SPESIFISERT MOMS

Momsbeløpet må alltid være spesifisert. Men du kan gjøre det på forskjellig måte ut fra om du selger til andre momsregistrerte virksomheter eller til forbrukere (private).

Til momsregistrerte må du gjøre det slik: Beløp netto uten moms, pluss selve momsbeløpet. (Hva dette blir brutto går naturligvis fram både på faktura og evt giro.)

Selger du først og fremst til private/forbrukere, kan du nøye deg med å sette å sette pris med moms på fakturaen. Men et eller annet sted på fakturaen skal også selve momsbeløpet stå. Her kan du imidlertid droppe beløpet uten moms hvis du vil.

MERK! Det skal uansett alltid gå klart fram hvor stor del av det samlede beløpet som utgjør moms.

MOMSFRI OG MOMSPLIKTIG OMSETNING PÅ SAMME FAKTURA

Både momspliktige og momsfrie beløp kan tas med på samme faktura. Det må bare gå klart fram av fakturaen hvilke poster det gjelder. Er noen av varene/tjenestene a) avgiftspliktig omsetning, eller b) avgiftsfri omsetning etter unntaksregler i momsloven, eller c) helt utenfor momsområdet, skal hver av disse tre kategoriene angis og summeres for seg i salgsdokumentet.

Det samme gjelder dersom avgiftspliktig omsetning beregnes med forskjellige satser (dvs 8, 14 eller 25 prosent i 2007). Momsbeløpet må også som alltid være spesifisert, samt fakturabeløpet totalt.

PRISLISTER, TILBUD

Du må alltid spesifisere momsen når du lager prislister, sender ut pristilbud, setter opp prislister osv.

Dreier det seg om momspiktig omsetning, må det forøvrig alltid stå tydelig at prisene er "ekskl mva" - evt "inkl mva" hvis pristilbudet er rettet mot private. Da vil kunden vite at moms er en del av det du må kreve inn for varen eller tjenesten.

PORTO, EMBALLASJE, GEBYR

Alle omkostninger - også fakturagebyr, porto og emballasje - skal tas med i beregningsgrunnlaget, før avgiften legges på toppen, ved salg av avgiftspliktig vare eller tjeneste.

Momsloven nevner omkostninger til

- emballasje
- forsendelse
- forsikring ol som går inn i vederlaget (eller som det kreves særskilt betaling for)
- toll og andre avgifter iht lov
- tilknytningsavgifter
- gebyrer og andre beløp i forbindelse med leveringen av varen eller tjenesten
- auksjonssalær
- provisjoner ol
- betjeningsavgift
- serveringstillegg ol

DIETT

Diett skal tas med på fakturaen og gå inn i beregningsgrunnlaget for moms når du i forbindelse med et oppdrag har vært på reise, så sant du er momsregistrert og oppdraget som du fakturerer er en momspiktig tjeneste.

EKSEMPEL: De utførte tjenester faktureres med feks kr 10.000. Diett utgjør feks kr 2000. Samlet faktura blir på kr 12.000, pluss 25 prosent moms av kr 12.000.

REISEKOSTNADER

Billett-kostnader til reise skal tas med på fakturaen og gå inn i beregningsgrunnlaget for moms når du i forbindelse med et oppdrag har vært på reise, med de samme forbehold som i forrige avsnitt.

TREKK FRA MOMS FØR DU FAKTURERER MOMS

Det hender at momsppliktige er i tvil om hvordan de skal forholde seg til den moms de selv har lagt ut når de skal kreve dekning for egne kostnader i en faktura som de skal sende en oppdragsgiver.

Her er det fullt ut akseptert i regnskapspraksis at man trekker fra den moms man har lagt ut, før moms plusses på den fakturaen man sender.

Et eksempel fra virkeligheten:

En momsppliktig innehaver av et enkeltpersonforetak har utført konsulenttjenester for et selskap. Disse tjenestene er som kjent momsppliktige.

I forbindelse med oppdraget har hun selv betalt billettutgiftene (inkludert åtte prosent moms) for flyreiser til møter. Disse billettutgiftene føres på reiseregningen, som også omfatter km-godtgjørelse for kjøring med egen bil (helt utenfor momsområdet) og parkeringsutgifter (inkludert 25 prosent moms).

I dette tilfellet skal konsulenten trekke fra den moms hun selv er belastet i sin reiseregning. Kun nettobeløpene for fly, parkering og km-godtgjørelse mv skal tas med.

Men når fakturaen sendes, skal den totale nettosum (beløp uten moms) være påplussert de 25 prosent som er aktuell moms-sats for konsulenttjenester.

TIPS! Er oppdragsgiveren en momsregistrert bedrift ol, betyr billettmomsen som påplusses din neppe noe i kroner og øre. Er oppdragsgiveren en organisasjon ol uten momsfradrag, blir billettmomsen en ren fordyrelse. En løsning i dette tilfellet kan være at organisasjonen selv kjøper inn billettene til dine reiser, og stiller dem til din disposisjon. Organisasjonen sparer penger, for deg blir det samme økonomiske resultat.

[Gå til innhold](#)

REGNSKAP NÅR DU KJØPER MED MOMS

[Gå til innhold](#)

RETT TIL MOMSFRADRAK

For å ha rett til fradrag for inngående merverdiavgift (moms du har lagt ut på innkjøp av varer og tjenester som er til bruk i avgiftspliktig virksomhet), må du være registrert i Merverdiavgiftsmanntallet. Også næringsdrivende som er frivillig registrert eller forhåndsregistrert, har fradragsrett. Det samme har næringsdrivende som omsetter varer og tjenester som er innenfor avgiftsområdet, men som har nullsats (dvs er fritatt for å legge på moms), feks bøker, tidsskrifter, el-biler, eksportsalg osv.

BÅDE MOMSPLIKTIG OG MOMSFRI OMSETNING

Har du omsetning som faller helt utenfor momsområdet og omsetning som er innenfor momsområdet - og begge typer omsetning går inn i regnskapet ditt - har du bare delvis fradragsrett for inngående avgift.

Er en anskaffelse foretatt dels for bruk i den ene delen av virksomheten og dels for bruk i den andre, skal det skje en forholdsmessig fordeling i momsoppgjøret. Du kan ikke trekke fra hele momsen du har lagt ut.

EKSEMPEL: 1) Datautstyr anskaffes både for bruk i virksomhet som forfatter (helt utenfor momsområdet) og som formgiver (momspliktig). Er leveransene som formgiver det absolutt dominerende, kan du trekke fra feks 3/5 eller 4/5 etter ditt beste skjønn. Er forfatterskapet en ren bigeskjeft på fritida, kan du muligens trekke fra hele momsen du har lagt ut - etter en konkret vurdering .

EKSEMPEL: 2) Datautstyr anskaffes både for bruk i virksomhet som forlag (bøker fritatt for moms i siste omsetningsledd) og som formgiver (momspliktig). Forlagsvirksomheten er innenfor momsområdet, men det er altså en spesialregel om fritak for moms i siste omsetningsledd. Du kan trekke fra hele momsen du har lagt ut.

Fradrag kan gis uten fordeling når omsetning utenfor momsområdet er ubetydelig i forhold til virksomheten ellers. Fradrag gis ikke når den avgiftspliktige omsetningen er ubetydelig i forhold til virksomheten ellers.

HVA GIR RETT TIL FRADRAK?

Første betingelse for rett til momsfradrag er at selgeren har beregnet moms på den varen eller tjenesten du anskaffer.

Rett til fradrag i momsoppgjøret gjelder varer - både salgsvarer og driftsmidler - og tjenester som anskaffes til bruk i virksomheten.

Skattedirektoratet understreker at inngående avgift som ikke kan legitimeres ved salgsdokument, ikke gir rett til fradrag.

BEGRENSNINGER I RETTEN TIL FRADRAG

Fradragsretten gjelder ikke moms på anskaffelser til privat bruk.

Den gjelder heller ikke for anskaffelser til bruk i virksomhet med omsetning utenfor momsområdet, feks kunst og kultur, undervisning mm.

Det er også regler i momsloven som avskjærer retten til fradrag på enkelte varer og tjenester, selv om de er til bruk i avgiftspliktig virksomhet. Det er ikke rett til fradrag for inngående moms på

- kost og naturalavlønning til virksomhetens innehaver og personale
- arbeid på og drift av fast eiendom som skal dekke boligbehov, fritids- og feriebehov eller andre velferdsbehov (det gis momsfradrag for oppføring og vedlikehold av bedriftskantiner)
- representasjon (også servering og leie av selskapslokaler)
- gaver over en viss verdi (bl a gaver til utdeling i reklameøyemed)
- kunst og antikviteter (når dette ikke er omsetningsvare i virksomheten)
- personbefordring, dvs anskaffelse, vedlikehold, bruk og drift av personkjøretøyer (det gis momsfradrag på utleiebiler)

KRAVENE TIL BILAG

Det er spesielle krav til kvitteringer ol før du kan trekke fra i momsoppgjøret moms som du har lagt ut på innkjøp til virksomheten.

Første forutsetning er at bilagene for dine innkjøp (kvitteringene, betalte fakturaer) er holdbare. Du klarer sikkert å få ordnet med fakturaer eller kvitteringer fra din egen virksomhet som er holdbare i forhold til momsreglene (se forrige kapittel). Men det er ikke alltid like lett å få holdbare kvitteringer på dine egne innkjøp.

Tenk feks på innkjøp av binders, papir, kulepenn, printerkabel osv. Ofte er det mest praktisk å gjøre slike mindre innkjøp kontant eller med kort. Du får gjerne en kassalapp - ofte ganske spesifisert - med papirhandelens navn, adresse og organisasjonsnummer på plass. (I de siste få årene er stadig flere forretninger blitt flinke til å få med organisasjonsnummeret.)

Momsen er også spesifisert. Ber du om det, stifter nok ekspeditøren i butikken denne kassalappen fast til et ark fra en regningsblokk, skriver sluttsommen med kulepenn, signerer med noen kråketær og stempler arket.

Men det er fortsatt én ting som mangler for at din rett til momsfradrag skal være hundre prosent sikker: Kjøperens - din virksomhets - navn og adresse skal også stå i "salgsdokumentet".

Dette skal strengt tatt selgeren - ekspeditøren i butikken - føre på. Men han/hun har ofte lite forståelse for at dette skal være nødvendig, særlig hvis det nå står flere mennesker bak deg i køen.

Mange velger nok å gjøre det selv. De fører egen virksomhets navn og adresse på bilaget etter at de er på plass igjen på jobben.

TIPS! Ved bokettersyn er det viktig at bilagene har navn og adresse på deg som kjøper. Det er en forutsetning for din rett til momsfradrag. Skattekontorenes revisorer har formell rett til å bli vrangt hvis et bokettersyn viser at du har slurvet her. De gjennomskuer raskt hvis det er du selv som har påført kjøpers navn og adresse, men godtar det som regel.

TIPS! Ved større innkjøp skal du alltid forlange vanlig, ordentlig faktura (kvittering). Trenger du eksempelvis en liten bærbar PC i en fart, og kjøper den kontant i en butikk for la oss si 10-12.000 kroner, holder det ikke med kassakvittering og et ark fra en regningsblokk. Betal ikke før du har fått i hende et profesjonelt salgsdokument med alle data - deriblant navn og adresse på din virksomhet - og så kan salgsdokumentet/fakturaen deretter stemples med "mottatt kontant", signeres osv. Da har du et bilag som holder.

[Gå til innhold](#)

SLIK BETALER DU MOMSEN

[Gå til innhold](#)

BETALINGSFRIST ÅRSTERMIN

Betalingsfristen for moms er to måneder og ti dager etter årsterminens utløp 31. desember. Med andre ord: 10. mars året etter. Faller den 10. på en helligdag, forskyves betalingsfristen til første hverdag.

MERK! Bare for ordens skyld, minner vi om at det er enkelte momspliktige næringsdrivende som vil få momspenger tilbake. Dette kan feks gjelde en bokutgiver som selger bøker direkte til leserne, en bokhandel som betaler moms ved innkjøp av bøker men ikke får moms inn i kassa når bøkene selges til kunder.

BETALINGSFRIST TO MÅNEDERS TERMIN

Betalingsfristen ved to måneders terminer er en måned og ti dager etter terminens utløp. Med andre ord er forfallsdatoene gjennom et år: 10. april (for januar/februar-terminen), 10. juni, 31. august (MERK: Spesialregel pga sommerferien), 10. oktober, 10. desember og 10. februar (for november/desember-terminen). Faller den 10. på en helligdag, forskyves betalingsfristen til første hverdag deretter.

FORSKUDDSBETALING

Forskuddsbetaling, hvor moms er inkludert, medfører ikke at denne momsen skal inn i ditt avgiftsoppgjør i denne terminen hvis selve leveringen eller ytelsen skjer en senere termin.

Dette gjelder hvis det er en å konto forskuddsbetaling.

Er det knyttet en faktura direkte til forskuddsbetalingen, kan det være annerledes, siden vanlig praksis er at datoene for fakturaer inn og ut i stor grad styrer momsoppgjøret for den enkelte termin.

UTSATT FAKTURA

Utsatt faktura kan forskyve momsbetalingen til neste termin så sant fakturaen skrives/sendes ut innen 30 dager etter at leveringen eller ytelsen fant sted.

TILBAKEBETALING AV MOMSPENGER

Har du moms til gode, har du krav på tilbakebetaling innen tre uker etter at momsoppgaven er mottatt av fylkeskattekontoret. Det gjelder altså å være rask med leveringen i disse tilfellene.

MOMSTERMIN PÅ ÉN MÅNED - ELLER MINDRE

Eksempel: En småforlegger driver et lite forlag. Siden han selger mange bøker direkte til leserne, gjør momsfrirket i siste omsetningsledd at han nesten hver eneste termin har moms til gode.

Det er mye kapital som bindes opp på denne måten. Kan han få tilbakebetalt momspengene raskere?

Det finnes muligheter. Overstiger inngående avgift (moms som du skal ha tilbake) regelmessig utgående avgift (moms som du har beregnet på salg av egne varer/tjenester) med 25 prosent eller mer, kan året deles i 12 terminer, altså månedsterminer.

Det gir deg moms tilbake mye raskere, forutsatt at du selv er flink med å levere oppgaven tidlig.

Er differansen regelmessig på 50 prosent eller mer, kan du faktisk få samtykke til enda kortere terminer enn hver måned.

AVGIFTSKONTROLL – OGSÅ ALT ELEKTRONISK SKAL LEGGES FRAM

Det er presisert i mva-loven at også elektronisk lagrede dokumenter, samt programmer og programsystemer, omfattes av utleverings- og framleggelsesplikten hvis myndighetene krever det.

Det er i tillegg presisert at avgiftsmyndighetene har adgang til å kopiere virksomheters elektroniske arkiver for senere gjennomgang i kontrollmyndighetenes egne lokaler.

Momspliktige skal uten opphold legge fram, utlevere eller sende inn registrerte og dokumenterte regnskapsopplysninger, regnskapsmateriale og andre dokumenter av betydning for avgiftskontrollen når avgiftsmyndighetene forlanger det.

Den næringsdrivende og de personer som er i hans tjeneste eller bistår ham, skal yte nødvendigveiledning og bistand og gi adgang til kontor- og bedriftslokaler.

Samme regler gjelder for den som er pålagt bokføringsplikt etter bokføringsloven § 2 tredje ledd.

[Gå til innhold](#)

EN ELLER SEKS TERMINER I ÅRET?

[Gå til innhold](#)

ÅRLIG LEVERING

Du kan slippe med én årlig beregning av momsen i stedet for annenhver måned.

MERK! Fristen for å søke om en slik endring er 1. februar det året du ønsker at endringen skal gjelde fra. Søknaden må være "kommet fram" til avgiftsmyndighetene på denne datoen.

Kravet er at din avgiftspliktige omsetning ikke overstiger én million kroner i kalenderåret, moms ikke medregnet. Det er da du kan levere terminoppgave en gang i året.

TIPS! Kan du levere årsterminoppgave (omsetning eks moms under en million), står det deg fritt å velge enten årsterminoppgave eller to-måneders terminoppgave. Du kan alltid be avgiftsmyndighetene om kortere terminer, men endringene kan bare gjelde fra 1. januar det enkelte år.

TIPS! Se forrige kapittel om når det kan være lurt å velge års- eller to-måneders termin, samt lenger bak i dette kapitlet..

TIPS! Faktisk kan du be om å få levere momsoppgave hver måned, evt enda hyppigere hvis du jevnlig har momskroner til gode. Dette er noe som blant annet gjelder for bokhandlere. Se forrige kapittel.

MILLIONEN OVERSKRIDES

Skal du levere årsterminoppgave og ser etterhvert at omsetningen vil overstige en million kroner, skal du straks melde fra om dette til skattekontoret.

Det lønner seg ikke å vente til årsterminoppgaven skal innleveres senest 10. mars året etter med å gi denne opplysningen. Da blir nemlig resultatet uten videre overgang til to-måneders terminer i to år framover, uansett stor eller liten omsetning.

UBETYDELIG OVERSKRIDELSE

Skattekontoret kan la være å redusere terminlengden hvis du for det første har meldt fra, eller overskridelsen er ubetydelig, eller feks skyldes et "salg av enkeltstående driftsmiddel på slutten av året og det må forventes at omsetningen neste år ikke overstiger beløpsgrensen" (fra Finansdepartementets merknader til forskriften).

BETYDELIG OVERSKRIDELSE

Leverer du ved fristen den 10. mars året etter en årsterminoppgave som viser at beløpsgrensen på en million ble "vesentlig oversteget" (forskriften), blir resultatet altså at du i "minst" to år framover får to-måneders terminer for momsoppgave.

Endringen kan også "gis virkning for det kalenderår overtredelsen gjelder".

Samme virkemidler kan også brukes dersom du ikke har overholdt din oppgaveplikt eller betalingsplikt, eller i vesentlig grad har overtrådt andre bestemmelser i merverdiavgiftsloven, særlig opplysningsplikten.

TIPS! Ser du en fordel i å slippe med én årlig momsberegning og momsinnbetaling i stedet for seks årlige forfall, bør du altså sørge for at du oppfyller dine meldeplikter innenfor momsområdet.

SØKNADSFRISTER

Ved endring til to-måneders terminoppgaver - dvs fra årsterminoppgave - må anmodningen "være kommet fram til avgiftsmyndighetene" (ifølge forskriften) senest 1. desember for å kunne gis virkning fra 1. januar året etter.

Ved endring til årsterminoppgave er fristen 1. februar det aktuelle året.

TIPS! Vær oppmerksom på at bordet fanger: En virksomhet som har gått over til kortere terminer, kan ikke be om en annen terminlengde innenfor de to neste årene.

FORDELER

For mange små virksomheter kan det være tid og penger spart når man bare trenger å utarbeide ett årlig oppgjør - og innbetale kun én gang årlig.

Det betyr også at likviditeten i året kan være bedre i ellers stramme perioder.

RENTEFRITT LÅN

TIPS! Innkommet mva som står på virksomhetens bankkonto eller som midlertidig er brukt til å forbedre likviditeten - betyr også at virksomheten faktisk nyter godt av et rentefritt lån fra det offentlige.

[Gå til innhold](#)

SLIK KAN DU KLAGE PÅ VEDTAK OM MVA

[Gå til innhold](#)

Du har rett til å klage på mva-vedtak som du eller ditt foretak har fått. Men du har bare rett til å klage hvis vedtaket, eller den del av vedtaket som du mener er feil, gjelder 4000 kroner eller mer.

TIPS! Du kan likevel få tatt opp en klage til behandling selv om beløpet er på mindre enn 4000 kroner. Da må klagen din ha prinsipiell interesse. [Les mer](#)

INNEN TRE UKER

Men du må være på hugget: Klagen din må være postlagt innen tre uker etter at du mottok vedtaket, eller vedtaket ble gjort tilgjengelig for deg.

En klage som er sendt inn etter fristen, kan behandles hvis du eller den som representerer deg, ikke har skyld i fristoverskridelsen, eller hvis det ellers foreligger særlige grunner som "gjør det rimelig at klagen blir behandlet", ifølge Skatteetaten.

Klagen kan uansett årsak ikke tas under behandling hvis det er gått mer enn ett år.

Hovedregelen er at en klage som kommer inn for sent, skal avvises.

SØRG FOR RIKTIG ADRESSE

Du må ha sørget for at Skattedirektoratet har riktig postadresse til deg.

MERK! Har du flyttet uten å melde adresseendring, vil normalt klagefristen løpe fra vedtaket kom fram til den adressen Skattedirektoratet har registrert.

HVEM BEHANDLER KLAGEN?

Er beløpet du klager på mindre enn 15.000 kroner, er Skattedirektoratet klageinstans.

For høyere beløp går klagen til Klagenemnda for merverdiavgift.

MERK! Du må betale beløpet i vedtaket selv om du klager på det. Får du medhold i klagen, vil beløpet bli betalt tilbake, med renter.

HVOR SKAL KLAGEN SENDES?

Du sender klagen til [skattekontoret](#).

Skattekontoret vurderer først om de skal gjøre om vedtaket. Blir vedtaket ikke gjort om, og du opprettholder klagen, sender skattekontoret klagen din videre til Skattedirektoratet, som er neste klageinstans.

RETT TIL Å KREVE BEGRUNNELSE

Har du ikke fått begrunnelse for vedtaket, kan du ifølge forvaltningsloven be om å få en slik fra skattekontoret innen utløpet av klagefristen. Klagefristen blir i så tilfelle avbrutt. Ny klagefrist gjelder fra du mottar begrunnelsen.

KLAGENS FORM OG INNHOLD

Klagen din må være skriftlig. Det må gå fram hvilket vedtak du klager på og hvilke endringer du ønsker. Les mer om dette i forvaltningsloven [her](#)

TIPS! Ta med din begrunnelse for å klage og eventuelle andre opplysninger, pluss dokumentasjon som kan ha betydning for vurdering av klagen. Dokumentér at den er fremmet i tide. Klagen må undertegnes.

UTSETTING AV VEDTAKET

Vedtaket gjennomføres normalt når det er fattet.

Du kan imidlertid søke om at vedtaket ikke settes i verk før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Denne søknaden sender du til skattekontoret.

Les mer [her](#)

RETT TIL VEILEDNING OG INNSYN I SAKENS DOKUMENTER

Du har (med visse begrensninger) rett til å se dokumentene i saken.

Ønsker du innsyn, må du kontakte skattekontoret, som også kan gi nærmere informasjon, andre opplysninger om saken og saksbehandlingen.

DEKNING AV SAKSOMKOSTNINGER

Du kan ha rett til å få dekket saksomkostninger etter reglene om fritt rettsråd i lov om fri rettshjelp. Fylkesmannen i ditt fylke kan gi nærmere informasjon.

Får du medhold i klagen, kan du få dekket vesentlige og nødvendige omkostninger som du har hatt i forbindelse med klagesaken. Skattekontoret kan gi nærmere informasjon.

SIVILOMBUDSMANNEN

Mener du at du har vært utsatt for urett fra offentlig forvaltning, kan du klage til Sivilombudsmannen.

HAR DU LEVERT OMSETNINGSOPPGAVEN FOR SENT?

Har du fått vedtak om etterberegning av merverdiavgift, tilleggsavgift eller avgiftsforhøyelse på grunn av for sent innsendt omsetningsoppgave, bør du lese følgende på neste side nøye:

BETALT FOR MYE MVA

Går vedtaket ut på at du har betalt for mye i merverdiavgift, får du tilbakebetalt det du har betalt for mye. Beløpet blir utbetalt til det kontonummeret du har registrert i Merverdiavgiftsregisteret.

Før utbetaling vil avgiftsmyndighetene motregne i eventuell skatt, merverdiavgift og andre avgifter som du skylder myndighetene og som har forfalt.

MERK! Du kan ha krav på renter av det beløpet du har fått utbetalt. Normalt blir eventuelle renter utbetalt samtidig med avgiftsbeløpet.

BETALT FOR LITE MVA

Går vedtaket ut på at du skal betale inn merverdiavgift og/eller renter, må du bruke de betalingsopplysningene som står i vedtaket. Dette gjelder også KID-nummer.

Har du fått vedtak om etterberegning av merverdiavgift, er det fordi du har innberettet for lite avgift å betale eller for høyt avgiftsbeløp til gode for en eller flere terminer.

Det skal derfor beregnes renter fra det tidspunktet riktig avgift skulle vært betalt, eventuelt fra det tidspunktet du fikk utbetalt for høyt beløp. Hvis du ikke betaler skyldig beløp innen den forfallsdatoen som er oppgitt i vedtaket, løper det ytterligere renter.

FORHOLDET TIL SKATT OG SELVANGIVELSE

TIPS! Har du betalt renter av en slik etterberegning, kan du trekke disse rentene fra i selvangivelsen. Du har derimot ikke fradragsrett for betalt tilleggsavgift.

Får du utbetalt renter, skal de føres opp som skattepliktig inntekt.

[Gå til innhold](#)